

ახალგაზრდა იმპერიელი

სუთხაბათი,
19 აპრილი,
1990 წ.
№ 43 (11529)

ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ МОЛОДЕЖНАЯ ГАЗЕТА «АХАЛГАЗРДА ИВЕРИელი»

შპს 3 კპპ.

ინტერფრონტის ორგანიზატორთა წრასთან ანუ მსიროდანი აქსურსი ისტორიაში

საქართველოში გასსმა სიტყვები — შევქმნათ ინტერფრონტი, ბალტიისპირეთის რესპუბლიკების მსგავსად ჩვენთანაც მოინდომეს ავსტომოსურნებმა და პოლიტიკურად აბლომუნდვლებმა ქართველი ერის ინტერესების საწინააღმდეგო ორგანიზაციის შექმნა.

თუ რას წარმოადგენს ეს „ინტერფრონტი“, „ინტერდვიენიები“ და ყოველგვარი „სოიუზების“ ჯგუფები (გინდაც ეს დეპუტატებისა იყოს), ჩვენ კარგად ვიცით ბოლო წელიწადნახევრის მთვლენებით ესტრანჯიზმში, ლატვიაში, ლიტვაში და მოლდავიაში, როცა მათ გაფიცვები მოაწყეს ამ რესპუბლიკების უმაღლესი საბჭოების გადაწყვეტილებების საწინააღმდეგოდ.

ისე კი, უნდა ვთქვათ, რომ ასეთი ხრიკებისათვის წარსულშიც მიუძღროდას დღეისათვის ბალკანონგრეულ საბჭოთა რუსულ იმპერიას, უფრო სწორად კი მისი მოსახლეობის შო-

ვინისტრად, ეგოსტურად განწყობილ რუსულენოვან ნაწილს, რომელთაც ლოზუნგად ყბადღებულ „სოციალისტური ინტერნაციონალიზმი“ აუფარებდათ. სინამდვილეში კი დიდძალ-ყრობელურ ამბიციებს მიმართავდნენ, ავრცელებდნენ უხამს პროკლამაციებს, რომლებშიც ცრემლ-ღვრიან „აყვავებული ფედერაციის, ძლიერი საბჭოთა კავშირის“ დაშლის გამო, სინამდვილეში კი მათ აღმაშობის გზაზე მდგარი ქართული ეროვნული მოძრაობა უნდათ ჩაახშონ.

ასე იყო 1918 წელსაც, როცა საქართველომ დამოუკიდებლობა აღიდგინა. მაშინაც ასე გაპყვიროდნენ ჩვენი მტრები, გვლანძვადნენ, გვაგინებდნენ და ნაციონალისტებს გვიწოდებდნენ.

თქვენს წინაშეა სარედაქციო სტატია, რომელიც 1918 წლის 23 აგვისტოს დაიბეჭდა გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკაში“. (სტილი დაცულია — ს. კ.)

„ჩვენ ვართ დემოკრატიული ქვეყანა, ჩვენი სამშობლო — საქართველო დამოუკიდებელ დემოკრატიულ რესპუბლიკად გამოვაცხადეთ.“

ამიტომ ასისინდნენ ჩვენი მტრები, რომლებიც მიჩვეული იყვნენ ურცხვად ბატონობას და დღეს ვერ ურიგდებიან თავისუფალ და დემოკრატიულ რესპუბლიკის მოქალაქეობას.

გვამტყუნებენ: საერთო კავშირი და ფრონტი დაარდვიტ, დამოუკიდებლობის გამოცხადებით დემოკრატიას უღალატეთო.

უსინდისონი!

მათ კარგად იციან, რომ ჩვენ საერთო მტრებს პირველნი ვუშვებდით მკერდს, პირველ რიგში ვებრძოდით საერთო მტარვლობას, ბრძოლის ველისთვის არასოდეს ზურგი არ გვიჩვენებია, ხოლო ჩვენ დავტოვეთ რუსეთი მხოლოდ მაშინ, როცა ჩვენმა დღევანდელმა მამტყუნებლებმა დაარდვიტს ყოველი ფრონტი, ყოველგვარი ერთობა და მოლაღატური მახვილი ჩასცეს თავისუფლებასა და დემოკრატიას.

ისინი იმ ქურდებით იქცევიან, რომლებიც მონაპარი ნივთებით ხელში გარბიან და გაპყვირიან — ქურდები დაიჭირეთო.

კარგად ვიცით მტრების ეს ქურდული ფსიქოლოგია.

გვამტყუნებენ: „თავისუფლებას არ გვამტყუნებ, ჩვენს თავისუფალ პრესას ხდევნიეთო და რესპუბლიკაში არ გვაყენებთო“.

არც კი წითლდებიან სირცხვილისაგან! ამას გვეუბნებიან ისინი, ვინც მონობისა-

დმი გუნდრუკის კმევით და თავისუფლების დათრგუნვით იყო მარად ცნობილი.

როდის იყო, რომ თქვენ ხიმდახლესა და უსამართლობას ებრძოდით, როდის იცავდით ვისმე უფლებას, ვისმე თავისუფლებას, რომ ახლა აღტკინებულხართ თავისუფლებისადმი სურვილით და ერთგულებით?

სხვათა დამონების და დაპყრობის მოციქულები როგორ ახწავლიან ჩვენს დემოკრატიას სხვათა უფლების და თავისუფლების პატივისცემას?

ისე კი, რაც მთავარია, მართალია, არ ვფიცავთ, ერთ რამეში ისინი მართლნი არიან და გვაქვს ასეთი „ცოდვა“: სასტიკად ვებრძვიტ ყველას, ვინც საქართველოს რესპუბლიკის წინააღმდეგ ილაშქრებს და ძირს უთხრის ჩვენ დამოუკიდებლობას და დემოკრატიულ თავისუფლებას. დავტუქსავთ რესპუბლიკის დამატყვევართ, მტარვლობის მქადაგებელთ და ქართული ენის მოლაღატებებს და შეიძლება ისინი კიდევ განვდევნოთ, თუ მშვიდად არ იქნებიან. აბა, ვინ, რომელი ჭკუათმყოფელი კაცი გააჩერებს გველს სახლში?

ჩვენ უნდა დავიცვათ ჩვენი სამშობლო და თავისუფლება.

გვამტყუნებენ: დაწესებულებათა ნაციონალიზაციას ატარებთ, ინტერნაციონალიზმს და დემოკრატიზმს ზურგს უბრუნებთო.

ჩვენ დაწესებულებათა ნაციონალიზაციას თანდათანობით ვახდენთ, რადგან ამას თხოულობს საქართველოს რესპუბლიკის არსე-

ბობის აზრი და სახელმწიფოებრივი ინტერესები.

როგორ არ იციან რომ რესპუბლიკურ, თავისუფალ საქართველოში ველარ იბატონებენ რუსეთის ანტიქართული ჩინოვნიკები? საქართველოს სახელმწიფოში ქართული სახელმწიფური დაწესებულებები უნდა იყოს, ესაა სწორედ სუვერენული, რესპუბლიკური სახელმწიფოს ერთ-ერთი მთავარი ნიშანი.

საქართველოში რუსული ენის ბატონობა, რუსული დაწესებულება, რუსი მოხელის პარაზი, რომელმაც საყველბურ ქართული არ იცის — ეს რუსეთის შავრაზმელობის პოლიტიკური ფილოსოფიაა, დიდყრობელის შოვინიზმი და იმპერიული ინტერესებია.

სწორედ ასეთი შოვინიზმის და იმპერიული აზრებით არიან დასწეულბულები სამწუხაროდ დღეს მრავალი, „სოციალ-დემოკრატი“ იქნება ეს, „სოციალ-რევოლუციონერი“ თუ „ბოლშევიკი“. მათ არ იციან რას ამბობენ, თორემ თავის დიდ ნამდვილ ნაციონალისტურ ქადაგებას ინტერნაციონალიზმად როგორც მონათლავდნენ, ისინი სულ სხვადასხვაა, „შუა უზის დიდი მზღვარი“.

სხვა რა დავაშავეთ?

სრულიად არაფერი, გარდა იმისა, რომ საქართველოს დამოუკიდებლობა გამოვაცხადეთ და თავს ვიცავთ ყოველი ხიფათისაგან.

სწორედ ეს არ უნდათ გვაპატიონ, მაგრამ ჩვენ შანიბალურ ფიცსა ვდებთ, რომ არც ჩვენ ვაპატიებთ მათ საქართველოს ხალხის და მისი დემოკრატიის მტრობას“.

იმდროინდელ საქართველოში მრავალი რუსული გაზეთი გამოდიოდა: „ბორბა“, „გოზრაქდენი“, „რუსკოე სლოვო“, „ტრუდოვოიე ზნაშია“, „მისლი“, აგრეთვე სომხური „პარიზონი“, „შეპიკი“, „შეპატორი“, რომლებიც ხშირად ანტიქართულ იდეებს და ლოზუნგებს ავრცელებდნენ. ჩვენდა სამწუხაროდ, ასეთი იდეების გამტარებლად ზოგჯერ თვით ქართველებიც გამოდიოდნენ — გადაგვარებული, „რუსეთში“ ქართველები: ზემოთხსენებულ რუსულ გაზეთებში დაბეჭდილა ვინმე ბ. ლ. ყიფიანის სტატიები, რომელშიც იგი ბრალს სდებდა მთავრობას არაქართველთა დევნაში. ამის საპასუხოდ გაზეთი „ალიონი“ წერს: „ჩვენი დემოკრატიული რესპუბლიკა ყველა არაქართველთ ებრძვის, თუ მხოლოდ იმ არაქართველთ, რომლებსაც მიზნად დაუსახავთ მთელი ჩვენი სახელმწიფური არსებობის გაუქმება და საქართველოს დაღუპვა? სოქვან პირდაპირ და დაუფარავად: რესპუბლიკის სახელით ებრძვიან თუ არა იმ ქარ-

თველ მოლაღატებებსაც, ჩვენი დამოუკიდებლობის მტრებს, ეროვნებით ქართველებს და ჩვენი ხალხისაგან განდგომილებს?

და თუ ეს ასეა, რა წინაპირობები უფლება აქვთ ამ გადაგვარებულ კალმონებს ურცხვად ხწრონ და ავრცელონ, რომ საქართველოს ტერიტორიაზე მარტო არაქართველებს ებრძვიანო.

არა, ბატონებო! ჩვენ არაქართველებს კი არ ვებრძვიტ ჩვენს ტერიტორიაზე, არამედ ჩვენ ვებრძვიტ საქართველოს დამოუკიდებლობის მტრებს, ვინც უნდა იყვნენ ისინი.

როგორც ჰხედავთ, რესპუბლიკის მთავრობა არ პატიობს არც იმ რუსებს, რომლებიც შეთქმულებას აწყობენ ჩვენს წინააღმდეგ და არც ფილიპე მახარაძესთანა ვაუბატონებს, რომლებიც თავიანთ რიგებში იწვევენ შორეულ უცხო ტომის მანქანადა, გახრწილ ნაძირალა ტერიტორიებს და ამგვარი, „სახელმწიფო“ სახელით ესხმიან თავზე საქართველოს რესპუბლიკას და მის ხალხს“.

საქართველოში „ინტერფრონტის“ ორგანიზატორები სწორედ ის არაქართველებია, რომელთაც ვერ ვაუბიოთ, ვერ შეუგინათ დღევანდელი ვითარების მნიშვნელობა და ყოველნაირად ცდილობენ საქართველოს ე. წ. საბჭოთა ფედერაციის შემადგენლობაში დატოვებას. პირდაპირ ვთქვათ, ვინ არიან ეს არაქართველები. ესენია რუსი მოსახლეობის ნაწილი, უმეტესად სამხედრო მოსახლბურები, რომლებიც თბილისში ხანგრძლივად ცხოვრობენ, ესენია ოსების და აფხაზების ჯგუფები, რომლებიც ფიქრობენ თავიანთი კომფორტული მდგომარეობის შენარჩუნებას, მათ ვერ ამოუგლიათ თავიდან ფიქრი ქართული ეროვნული მოძრაობის მოსპობაზე და რომ ეველებური აღარ გასდით, ახლა ლანძღვა-გინებზე გადასულან, უსაქმურებს

გვიწოდებენ და თვითონ არიან უსაქმური, რამეთუ მოკლათუბულან ამ მადლიან მიწაზე და თავი ნამდვილ საბჭოთა პატრიოტებად, ინტერნაციონალისტებად მოაქვთ და გულში ისევ „შორიკა სტრანა“ ს მღერიათ. მაშ, რაღა ჩვენ გვეუბნებიან — დაიღუპებით, თუ ფედერაცია დაარდვიტო. თუ მათ გული ნამდვილად შესტკივთ საბჭოთა კავშირის მდგომარეობაზე, წავიდნენ მაშინ და მიხედონ რუსულ მიტოვებულ გაპოცირივლებულ სოფლებს, მიხედონ ვოლგას, ლადოგას, ბაიკალს, აზოვს და შემდეგ გვასწავლონ ჭკუა. ჩვენ სამშობლოს არავის ვართმევთ, მაგრამ ჩვენსასაც ნურვინ შეგვეცილება. თუ მოყვარეს მოყვრულად ვხვდებით, მტრებისათვისაც შეგვიძლია პასუხის გაცემა. დაე, ხუ გვაიძულებენ ამის გაკეთებას.

საქართველოში მრავლად არიან ის რუსები, სომხები, აზერბაიჯანელები, ოსები და სხვა ერების წარმომადგენლებიც, რომლებმაც მხარი აუბეს ქართულ ეროვნულ მოძრაობას, რომლებმაც თავიანთი წარსული, აწყულო და მომავალი საქართველოს დაუკავშირეს და ქართველი ხალხის ფიქრ-მინებები გაითავისეს. ჩვენ მივესალმებით ასეთ ადამიანებს, ვინაიდან ისინი გამოხატავენ თავიანთი ხალხის მოწინავე პროგრესულ, დემოკრატიული და ჰუმანური ნაწილის აზრს. მათ იმედი უნდა იქონიონ, რომ ქართველები არავის არ დაჩაგრავენ, არავის არ გაუწევენ დისკრიმინაციას და ეროვნების მიხედვით არ გამოარჩევენ. საქართველოს დამოუკიდებლობის გამოცხადების აქტივში 1918

წლის 26 მაისს ზომ სწორედ ამ ზოგადსაკაცობრიო პრინციპებმა პპოვა გამოხატულბა: „საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკა თავის საზღვრებში თანახმობად უზრუნველყოფს ყველა მოქალაქის სამოქალაქო და პოლიტიკურ უფლებებს განურჩევლად ეროვნებისა, ხარწმუნობისა, სოციალური მდგომარეობისა და სქესისა. საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკა განვითარებს თავისუფალ ასპარეზს გაუხსნის მის ტერიტორიაზე მოსახლე ყველა ერს“.

სიმონ კილაძე,
თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტის სტუდენტი.

საგარეო საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოში

17 აპრილს საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილემ ვაჟა ლორთქიფანიძემ მიიღო ქალაქ ნიუპორტის (დიდი ბრიტანეთი) დელეგაცია, რომელსაც მეთაურობს ნიუპორტის კოლეჯის რექტორი მეღ ჰარისი. ინგლისელი სტუმრები რესპუბლიკაში ჩამოვიდნენ ქუთაისის სახალხო დეპუტატთა საქალაქო საბჭოს აღმასკომის მოწვევით ქუთაისსა და ნიუპორტს შორის პარტნიორობის ხელშეკრულების ფარგლებში.

ვაჟა ლორთქიფანიძემ აღნიშნა, რომ რესპუბლიკის მთავრობა დიდ მნიშვნელობას ანიჭებს საქართველოსა და ინგლისს შორის უშუალო საქმიანი და მეგობრული ურთიერთობის გაფართოებას. მან გამოთქვა რწმენა, რომ ქუთაისისა და ნიუპორტის პარტნიორული ურთიერთობები ხელს შეუწყობს ორი ქვეყნის ხალხთა შორის ურთიერთგაგების შემდგომ განმტკიცებას.

საუბრის დროს აღინიშნა, რომ პარტნიორი ქალაქების თანამშრომლობას პრაქტიკული ხასიათი მიეცა. მაგალითად, ამას წინათ დაიდო ხელშეკრულება ქუთაისის აკაკი წერეთლის სახელობის პე-

დაგოგიურ ინსტიტუტსა და ნიუპორტის კოლეჯს შორის მეგობრობისა და საჭიანი ურთიერთობის შესახებ. ქართველი სტუდენტები ისწავლიან ინგლისში, ხოლო ინგლისელი სტუდენტები — საქართველოში. დასახულია მასწავლებლებისა და ასპირანტების, კულტურისა და მეცნიერების წარმომადგენელთა დელეგაციების გაცვლა. მიღწეულია მორიგება ჟურნალისტების გაცვლის თაობაზე, რომლებიც სამ თვეს იმუშავებენ ქუთაისისა და ნიუპორტის გაზეთებში.

ამას წინათ ქუთაისში გაიხსნა სტუმრების დელეგაციაში შემავალი ინგლისელი მხატვრის ჯონ სელვეის ნაწარმოებების გამოფენა. თავის მხრივ, ნიუპორტელნი გაეცნობიან ქუთაისელი მხატვრების ნამუშევრებს გამოფენაზე, რომელიც ინგლისში იხსნება მიმდინარე წლის მაისში. მალე ქუთაისს ეწვევიან ინგლისის რელიგიური მოღვაწეთა, ქალთა, მასწავლებელთა დელეგაციები, შემდეგ ნიუპორტში მორიგ ვიზიტად გაემგზავრება ქუთაისის საზოგადოებრიობის წარმომადგენელთა დელეგაცია.

(საქინფორმში).

მაინს დაოუპიდელობა

პროფკავშირი რომ ნებაყოფლობითი ორგანიზაცია უნდა იყოს, ეს სრულიად საქართველოს მედიცინის მუშაკთა დამოუკიდებელი პროფკავშირის პირველ ყრილობაზე გავიყვ. სიმართლე ვითხრათ, აქამდე საბჭოთა პროფკავშირი არათუ ნებაყოფლობითი, პირიქით, ძალდატანებითი ორგანიზაცია მუშაკთა პროფკავშირის წევრობის დამადასტურებელი წიგნაკი არასოდეს მიიწავს, არც ამ კავშირის რაიმე „სიყვითლე“ მისარგებლობა და დღემდე არ ვიცი, თუ რას ხმარდება ჩემი ხელფასიდან სრულიად უცერემონიოდ გადარიცხული პროცენტები.

დღეს, მეტნაკლებად, შესაძლებელი გახდა ტაბუდირებული პრობლემებზე საუბარი. მართალია მხოლოდ საუბრით საქმე შორის ვერ წავა, მაგრამ, იქნებ, საუბარს ზოგჯერ ვაბედული კონკრეტული ნაბიჯიც მოჰყვება, მაგალითად ისეთი, როგორც საქართველოს მედიცინის მუშაკთა პროფკავშირის მესვეურებმა გადადგეს.

ოცდაათი წლის წინათ, როდესაც დაარსდა პროფკავშირის საბჭოს თავმჯდომარის ოსებ კაციკაძის ხელმძღვანელობით, შეიქმნა პროფკავშირის პროგრამისა და წესდების პროექტები. ამას წინათ ჩატარებულმა ყრილობამ განიხილა და მოიწონა პროგრამა და წესდებაც და მედიკოსებმა შექმნეს სრულიად საქართველოს მედიცინის მუშაკთა დამოუკიდებელი პროფკავშირის კავშირი, რომელიც არც ერთ სხვა საქვეყნო თუ რესპუბლიკურ პროფკავშირულ ორგანიზაციას არ ემორჩილება. სასიხარულო და მისასალმებელი ფაქტია, მაგრამ მოდი, გავერკვეთ, თუ რამ აიძულა მედიკოსები, ასეთი რადიკალური ნაბიჯი გადაეღათ.

ბატონ იოსებთან საუბრისას კიდევ ერთხელ დავრწმუნდი, რომ მხოლოდ ამგვარი რადიკალიზმი თუ იხსნის სხვა დარგობრივ პროფკავშირულ ორგანიზაციებს საქვეყნო თუ რესპუბლიკური პროფკავშირების კაბალისაგან.

ყველა უბედურების სათავეს ოციანი წლებისაგან მივყავართ, როცა რუსეთის პროფკავშირი, საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის შექმნასთან დაკავშირებით, სასწრაფოდ გადაკეთდა სსრკ პროფკავშირების საქვეყნო საბჭოდ. გულბრწყვილობა იქნებოდა იმის ვაფიქრება, რომ ოციანი წლების შემდეგ რაიმე შეიცვალა პროფკავშირების სტრუქტურაში.

დღემდე საქართველოს მედიცინის მუშაკთა პროფკავშირიც, რესპუბლიკის სხვა 27 დარგობრივ პროფკავშირთან ერთად საქვეყნო და, შესაბამისად, საქართველოს პროფსაბჭოს ემორჩილებოდა.

მხოლოდ ბოლო ოთხი წლის მანძილზე მედიკოსთა ხელფასიდან საწევროების სახით გადარიცხა 2 მილიონი მანეთი. არაფერ იცის, თუ ეს, ან რას მოხმარდა ეს თანხა. კიდევ ერთი მილიონი მანეთი ავკალის სანატორიუმ-პროფილაქტიკური მშენებლობას „შეეწირა“, თუმცა ეს შენობა რატომღაც ტურიზმის საბჭოს გადაეცა...

რაიონების სამედიცინო დაწესებულებათა პროფკავშირებში ხომ სრული განუთხოვლობა სუფევდა: ზმირად უსაფუძვლოდ ათავისუფლებდნენ თანამშრომლებს, დაუსწავლად ითხოვდნენ სამსახურიდან საპენსიო ასაკის მქონე მუშაკებს. ერთ-ერთ რაიონში კი სანეპიდსადგურის ურთულეს უბანზე მომუშავე გამოცდილი მედიკოსი გაათავისუფლეს და მის ნაცვლად კომპა-

შირის კომიტეტის მდივანი დანიშნეს, განათლებით ეკონომისტი. მსგავსი აბსურდული სიტუაცია რომ აღარ შეიქმნას, საჭიროა დარგის პროფკავშირის საბჭოს სრული უფლება ჰქონდეს, სწორედ ამ პრობლემებზე გაამხვილოს ყურადღება, რაც მედიცინის სფეროში მომუშავეებს აწუხებთ, და არ იყოს ვალდებული, გამოვიდეს თავს მოხვეული პროფკავშირის ზოგადი პრინციპებიდან, რომლებიც შექმნის დღიდანვე მოძველებულია. მედიკოსთა ახალი პროგრამა და წესდება სრულიად ითვალისწინებს ამ დარგის მუშაკთა მოთხოვნებს, გარდა ამისა, ცდილობს შეიქმნის დაგვირგავე რეალურად გაერთიანოს აქამდე ვითომ ერთიანი აკადრის, აფხაზეთის, სამაჩაბლოს და დანარჩენი საქართველოს მედიკოსთა პროფესიული კავშირი.

წესდების მიხედვით მედიკოსთა დამოუკიდებელი პროფკავშირი თავის საქმიანობას ატებს შემდეგ საფუძველზე, „ხელმძღვანელი პროფკავშირული ორგანიზების არჩევითობა ქვემოთან ზემოთ; მათი სისტემატური ანგარიშგება თავისი ორგანიზაციების წინაშე, ვადწყვეტლებების კოლექტიურობა და უმცირესობის აზრის გათვალისწინება“.

იქნებ დანარჩენმა დარგობრივმა კომიტეტებმაც იზრუნონ და იბრძოლონ დამოუკიდებლობისათვის და სწორედ ამ გზით დაიანხონ რესპუბლიკურ პროფსაბჭოს თვითლოკვიდაციის აუცილებლობა. ეს ძალზე მტკივნეული და წინააღმდეგობრივი პროცესი იქნება, მაგრამ თუ კი ჩვენ დამოუკიდებლობასაკენ მიმავალ ეკლან გზას დავადექით, უკან აღარ უნდა დავიხიოთ.

თამარ ჩხატარაშვილი

ვიზიტად აფხაზეთში

აფხაზეთის ეწვია საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მეორე მდივანი ა. პავშენცევი. საქართველოს კომპარტიის XXVIII ყრილობისა და სკკპ XXVIII ყრილობისათვის აფხაზეთის კომუნისტთა მხადების დროს ავტონომიურ რესპუბლიკაში, ისევე როგორც მთელ ჩვეყანაში, იმართება დისკუსიები სკკპ ცენტრალური კომიტეტის საყრილობო პლატფორმის შესახებ, ქვეყნის კომუნისტებისადმი სკკპ ცენტრალური კომიტეტის და წერილობით დაკავშირებით პარტიულთა როლისა და ადგილის თაობაზე.

სწორედ ამ თემაზეა საუბარი ჩალაქ სოხუმის პირველადი პარტიული ორგანიზაციების მდივანებთან შეხვედრაზე. ა. პავშენცევი შეკრებილთ ესაუბრა რესპუბლიკაში პოლიტიკური ვითარებაზე, იმაზე, თუ როგორ მიმდინარეობს მხადება საქართველოს კომპარტიის XXVIII ყრილობისათვის.

საუბრის დროს შეეხნენ აფხაზეთში საზოგადოებრივ-პოლიტიკური ვითარების საკითხებს. ქალაქის პარტიული ორგანიზაციების მდივანებმა წუხილი გამოთქვეს სოხუმში, მთლიანად ავტონომიურ რესპუბლიკაში შექმნილი სიტუაციის გამო. სინაწლით აღინიშნა, რომ ოგრობა ერთგული ნიშნების მიხედვით კოლექტივების და ორგანიზაციების გამოქვინს ტენდენცია.

ორატორებმა გააკრიტიკეს საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტი, აფხაზეთის საოლქო ორგანიზაცია, თვითკრიტიკ-

ულად აღიარეს, რომ არ არსებობს ჯერჯერობით პრინციპული ერთგულებით შორის ურთიერთობის სტაბილიზაციის მთელ რიგ საკითხებში. აღინიშნა, რომ თითოეული კომუნისტი დღეს თავის მოქმედებას უნდა უთანხმებდეს პარტიის XXVIII ყრილობისათვის სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პლატფორმის დებულებებს, პარტიის წესდების მოთხოვნებს.

სერიოზული სჯა-ბასი გაიმართა ავტონომიური რესპუბლიკის ეკონომიკაში შექმნილი სიტუაციის გამო. აღინიშნა, რომ მთელ რიგ დარგებში, როგორც საქართველო, ისე აფხაზეთში, ჩამორჩებიან დასახულ პროგრამას.

აშ. პავშენცევი შეხვდა საქართველოს კომპარტიის აფხაზეთის საოლქო კომიტეტის ბიუროს წევრებსა და წევრობის კანდიდატებს. გაიმართა აზრთა გაზიარება რესპუბლიკის საზოგადოებრივ-პოლიტიკური ცხოვრების საკითხებზე.

ა. პავშენცევი ეწვია აგრეთვე, სოხუმის გაზის აბარატურის ექსპერიმენტულ ჯარხანას, საკოლმეურნეობათშორისო გემთშემკეთებელ ჯარხანას, სახლთსაშენებელ კომბინატს, აფხაზეთში „ტრესტს“, დათავალიერა ტელეცენტრის მშენებლობა. საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მეორე მდივანს დაურსვეს მრავალი კითხვა, რომლებიც ეხებოდა სოციალური სფეროს განვითარების, შრომისა და ყოფის პირობების გაუმჯობესების, ბინების მშენებლობის პრობლემებს.

(საქინფორმში).

მანანათოშენებლობის ტექნიკა

კუბი დღემდე მხოლოდ ტექნიკისგან აზნადებდა. სექტემბრიდან კი იგი კოლექცად — უმაღლეს პროფესიულ სასწავლებლად გადაკეთდება და გამოუშვებს კადრებს უმცროსი ინჟინრის დიპლომით. ამის თაობაზე გვესაუბრება სასწავლებლის დირექტორის მოადგილე სასწავლო მუშაობის დარგში ბატონი ალექსანდრე ელიოზიშვილი.

— ბატონო ალექსანდრე, საქართველოსთვის ხიანდებელი წარმოადგენს კოლექცის ტიპის სასწავლებელი. როგორ იქნება ის, უსტად გაიმორებს საზღვარგარეთს, უკვე არსებულ სტრუქტურას თუ განსხვავებული ფორმის იქნება?

— არა, სტრუქტურა მთლიანად არ იქნება გამოირეხული. ჩვენს კოლექცში ორსადგურთაგან სწავლება დაწერულია. მოგაზნადებთ არაგრაჟული მართვის ჩარხებისა და რობოტ-ტექნიკური კომპლექსების ექსპლუატაციის ტექნიკოსებს. ეს არის სწავლების პირველი საფეხური, საიდანაც მოხდება მოსწავლეთა შერჩევითი გადაყვანა მეორე ეტაპზე. მოსწავლეები მიიღებენ ავტომატრებულ წარმოებაში პროგრამული მართვის ელექტრონული სისტემების გაწყობისა და ექსპლუატაციის სპეციალობას. კოლექცის დამთავრების შემდეგ მოსწავლეებს ეძლევათ უმცროსი ინჟინრის დიპლომი და სწა-

კიდე პირთი სიასლა

ვლის გარკვევების მსურველთ შესაძლებლობა ექნებათ უმაღლესი სასწავლებლის მესამე კურსზე ჩაირიცხონ ე. ი. ჩვენ ვამზადებთ როგორც ტექნიკოსებს, ასევე უმცროს ინჟინრებს. ჯერჯერობით ვერ ვახერხებთ, რომ სექტემბრიდან სწავლება ახალ სისტემების მოსწავლეებს ამის შესაძლებლობა მხოლოდ მომავალი წლიდან ექნებათ. მიმართულება ალბათი გვაქვს ლითონის ქრით დამუშავებაზე. ჩვენი აზრით, საწარმოებს ყველაზე მეტად სწორედ რომ ამ განხილს სპეციალისტები ესაჭიროება. აქვე დავძენ, ჩვეულებრივ მისაღები გამოცდები ჩატარდება მათემატიკაში, მშობლიურ ენასა და ლიტერატურაში.

— ხომ არ გაუჭირდებათ თქვენს პედაგოგებს კოლექცის ტიპის სასწავლებლებში მუშაობა?

— პედაგოგიური კადრების ნაწილი მართლაც მოუზნადებელია. ამიტომაც მოეწყობა კონკურსი, რომელშიც მონაწილეობას მიიღებენ ტექნიკური უნივერსიტეტის შესაბამისი კათედრების პროფესორ-მასწავლებლები, ასისტენტები და საწარმოების სპეციალისტები.

— გარკვეულწილად ტექნიკის განვითარება განსაზღვრავს ეკონომიკის სიძლიერეს და თუკი გვხურს დავდეთ მოწინავე ქვეყნების გვერდით, აუცილებელია შევიძინოთ მათი გამოცდილება, დავამყაროთ მათთან კონტაქტი.

— რა თქმა უნდა, ეს კადრების მომზადების დონესაც გავრცობს და ჩვენთვისაც ხელსაყრილი იქნება, მაგრამ ჯერჯერობით ამისი მატერიალური შესაძლებლობა არა გვაქვს. ეგ კი არა, სოციალური პირობები ვერ მოგვიგვარებია. სპორტული მოედანი გასაფართოებელია, შენობა — გასაახლებელი, საერთო საცხოვრებელი — ასაშენებელი... მომავალში გვენდა სამეურნეო ანგარიშზე გადასვლა. ყველაფერის ალბათ მათი თუ ეშველება. თუ როდის დაინერგება ეს სიხალე, ისევე ჩვენზეა დამოკიდებული, როგორ კადრებსაც მივაწოდებთ ჯარხანებს, იმისა მინდვით მოხდება წარმოებებთან ხელშეკრულების დადება. ყოველ შემთხვევაში, მატერიალური სიძლიერე საზღვარგარეთთან კავშირის საშუალებას მოგვცემს.

ესაუბრა
ქათინო საბიაშვილი

ინფორმაცია

17-18 აპრილს საქართველოს ფილარმონიის დიდ საკონცერტო დარბაზში ჩატარდა კონფერენცია „თავისუფალი საქართველოს ახალი ეკონომიკური სისტემა“.

კონფერენციაზე იმსჯელეს დამოუკიდებელი საქართველოს ეკონომიკის მართვის პრინციპებსა და მათი დამკვიდრების გზებზე.

კონფერენციაზე მოწვეულნი იყვნენ ერთგული მოძრაობის პოლიტიკური პარტიები და საზოგა-

დობრივი მოძრაობები, საბჭოთა ხელმძღვანელი მუშაკები, საწარმო ხელმძღვანელები, კოაპერატორები, ტექნიკური და შემოქმედებითი ინტელიგენციის წარმომადგენლები, სპეციალისტები და მეცნიერები სხვადასხვა რეგიონებიდან.

ერეკლ მასალას კონფერენციის მუშაობის შესახებ ჩვენი გაზეთის უახლოეს ნომერში შემოგთავაზებთ.

სრულიად საქართველოს რუსთაველის საზოგადოების მიმართვა

საქართველოს ვებინარული სამსახურის მუშაკებისადმი

საქართველოს სსრ სახელმწიფო აგროსამრეწველო კომიტეტის ვეტერინარიის მთავარმა სამმართველომ მიიწონა და გავიყვინა 1989 წლის 8 ნოემბრის ქ. მოსკოვში ჩატარებული კრების გადაწყვეტილებას სრულიად საქვეყნო ვეტერინარული ასოციაციის შექმნის თაობაზე. გადაწყვეტილია შეიქმნას საქვეყნო დაქვემდებარების რესპუბლიკური ასოციაცია. 1990 წლის 1 მარტის № 5-21-72 წერილით სამმართველომ მიმართა საქართველოს რეგიონების ვეტსამსახურებს, დაავალა ჩატარონ კონფერენციები და წარმოადგინონ დელეგატთა სიები რესპუბლიკური ვეტერინარული ასოციაციის დამფუძნებელი კონფერენციისათვის, რომელიც ა. წ. 20 აპრილს უნდა გაიმართოს.

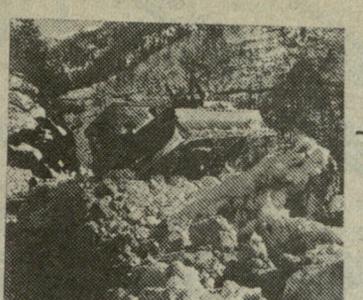
დღეს, როცა საქართველო იბრძვის პოლიტიკური და ეკონომიკური დამოუკიდებლობისათვის, ცდილობს თავი დააღწიოს საქვეყნო დაქვემდებარების მარწმუნებს პოლიტიკურ, სოციალურ, ეკონომიკურ, კულტურულ სფეროებში, ვეტერინარიის მთავარი სამმართველოს სეპარატისტული გადაწყვეტილება უნდა მივიჩნიოთ ქართველი ერის ინტერესების საწინააღმდეგო აქციით, მკრებელურ ნაბიჯად და ცენტრის ძალაუფ-

ლების განმტკიცების მორიგ მცდელობად.

თავად იდეა ვეტერინარული ასოციაციის შექმნისა მისაღებია, მაგრამ ასოციაცია (თუკი მისი შექმნა აუცილებელია) უნდა იყოს რესპუბლიკური და სრულიად ეკონომიკის მქონე. რუსთაველის საზოგადოებას მიაჩნია, რომ სსრკ ვეტერინარული ასოციაციის წესდება უნდა უარყოფთ და უარი ვთქვათ საქვეყნო დაქვემდებარების რესპუბლიკური ასოციაციის შექმნაზე.

მოუწოდებთ საქსახარმრეწვის ხელმძღვანელობას, ვეტერინარიის მთავარ სამმართველოს სათანადო შეფასება მისცენ თავიანთ გადაწყვეტილებას საქვეყნო დაქვემდებარების რესპუბლიკური ასოციაციის შექმნის შესახებ და უარი თქვან ამგვარ ქმედებაზე, წინააღმდეგ შემთხვევაში მთელი პასუხისმგებლობა ამ გადაწყვეტილების მოსალოდნელ უარყოფით შედეგებზე მათ დაეკისრებათ.

რუსთაველის საზოგადოების სოფლის მეურნეობის მუდმივი კომისია

შარშან, ზუსტად ერთი წლის წინ, 19 აპრილს
სხალთის ხეობაში ჩამოცველმა სოფლებს
მთამ გვერი ქართველის სიციხესე უზიარა...

„ნეტარ არიან მკვლევარნი გულითა,
 რამეთუ იგინი ნუგეშისცემულ იქნენ“.

სადაც ჭირთა მთებში ქართველები ცხოვრობენ

ეს, ალბათ, ჩვეულებრივი, თან-
 მისდევრული წერილი არ გამოვა;
 ბევრია სათქმელი, გამოუთქმელი
 სათქმელი; ბევრია ისეთი, თქმაც
 რომ არ შეიძლება... ნუ ვაგვი-
 რებთ ამიტომ შრავალწერტელთა
 სიმრავლე...
 გასული წლის 23 აპრილს, აჭა-
 რის სტიქიური უბედურების დროს
 დაღუპულთა გლოვის დღეს გა-
 ზეთ „ომენისტი“ დაიბეჭდა ჩემი
 წერილი „ჭირთა მთებში რჩეულთა
 ხვედრია“; გაზეთის რედაქციამ
 წერილი შეკვეცა; ახლა სწორედ
 იმ მოკვეცილი („წმენდაში მო-
 ყლოლი“) ნაწილით მინდა დავი-
 წყო:
 ჩვენი ერი საკუთარი თავის შე-
 ცნობის შემდეგ შევუბნელებოდა
 ცხლანთი იგვირგვინის მარადიულ მო-
 ლოდინს... ღვარცოვან მოვარდ-
 ნილი მტერი წაღვეს და ხოლმე
 საქართველოს, მაგრამ რომელი-
 დაც კუთხე ისევ იწყებდა ფენი-
 სივით განახლებას, ისევ აღდგე-
 ბოდა (და სრულიად საქართვე-
 ლოს მოედებოდა) ნაცარში გადა-
 ნახული ნაკვერჩხალი — თავისუ-
 ფლება... ბოლო ორი საუკუნეა
 ქართველები თვითღამილებას
 მივყავით (ვერ დაიჭირეთ მოყვ-
 რულად მოსული ჩრდილოელი მე-
 ზობლის ზრახვითა სიაცვ); ჩვენზე
 ბანგით იმოქმედა „მფარველის“
 ჩაგონებამ, რომ გადაგვარჩინეს,
 ფიზიკური გადამენება აღარ გვე-
 მუქრებდა... ამ „ძილის“ პერიოდში
 („ოხ, ღმერთო ჩემო, სულ ძი-
 ლი, ძილი, როსდა გვედრისოს
 ჩვენ ვაღვიძებ?“) ჩვენ დავიშა-
 ლეთ არა მხოლოდ ავტონომი-
 ბად და „კუთხური განწყობი-
 ლის“ მქონე კუთხებზე, არამედ
 საკუთარი თავისა და ოჯახის მარ-

ჩენალ ინდივიდებად. გავითოვ-
 ცდით და სულიერი კატასტროფის
 ბირას აღმოგჩნდით... „მაგ შარშა-
 თში საწამლავს ხვამ, იცოდით“ —
 მოგვძახდნენ ჩვენი ერის რჩეუ-
 ლი შვილები; გვაფრთხილებდნენ,
 მაგრამ... „ბედნიერი ერი“ (ილია)
 ვერ გამოაფხიზლა ვერც წი-
 წამურმა, ვერც კოვარმა, ვერც
 30-იანმა წლებმა, ვერც დიდ იმ-
 პერიათა შორის კინკლაობაში უა-
 ზროდ დაღუპული 300 000 ქართ-
 ველის იმ სისხლმა, 1941-45 წლებ-
 ში რომ მოარწყო აღმოსავლეთ ევ-
 როპის ტრამპლები, ვერც სისხ-
 ლიანმა 9 მარტმა...
 ვერ გამოვფხიზლოთ, კვლავ
 პირადი კეთილდღეობა და პიროვნ-
 ეული ამბიციებია ჩვენი მიცდუ-
 ნებელი, „ნატურის ზიდან“ ერთი
 ეუბოდი მასწავლებლა: რამდენჯერ
 უნდა შემოგვეკვირებოდა სილა,
 გონს რომ მოგვეგოთ?!...
 ...და უზენაესის ნებით, ჩვენდა
 სახსენლად, ჩვენს დაბინდულ თვა-
 ლთა ასახულად, სისხლიანი აპრი-
 ლი ჩამოწვა; „ნიჩბიანი ურჩხუ-
 ლის“ დამორგუნავ ცადასულ სუ-
 ლემს სტიქიონის მიერ შეწირულ-
 ნი მიჰყვენენ... აპრილს აფხაზეთი-
 სა და სამხაბლოს სისხლიანი დღე-
 ები მოჰყვა, და ბოლოს, წიწმუ-
 რის უბედურების გვერდით სათქ-
 მელი ბორთის ავტოკატასტროფა...
 ...ახლა თითქოს ყველაფერი
 ნათელია, ეროვნული მოძრაობის
 მიერ სწორი გზაც ნაპოვნია, მაგ-
 რამ ზოგს მაინც სძინავს, ზოგიც
 ისევ დაბინდული მზერით და-
 ღის...
 ...დღეს 1989 წლის 19 აპრილს

დაღუპულთა წლისთავია და მხო-
 ლოდ 19 აპრილზე უნდა ვილაპა-
 რაკო...
 ყოველი ფაქტი, სულ ცოტა,
 ორი ასპექტით უნდა შეფასდეს:
 როგორც ყოველდღიური ცხოვ-
 რების ბუნებრივი ან უბედური შე-
 დეგი და როგორც მარადიული
 ცხოვრების რაიმე ნიშანი —
 ღვთიური მინიშნება... 19 აპრილი
 ტრავმულად დაღუპულ ქართვე-
 ლთა მოგონების დღეა, ტკივილი-
 ანი, სახეჩამოხოცილი შავოსანი
 დედების დღეა, ცრემლმეყვინული
 ყაბების დღეა... 19 აპრილი ზე-
 ციური განგებით შეწირულ ზე-
 რაკთა დღეა, იმ სულთა დღეა, ვი-
 სი შეწვევითაც მასიურად დაიწყო
 მტრული ხელის მიერ დაბნე-
 ნულ თვალთა ახელა, ქართლოსის
 სამეცხვიდროს უკვე გაუცხო-
 ბულ კუთხეთა აღორძინება, სხვა-
 დასხვა ქართულ მხარეთა ხელ-
 ხალი შედუღება — ერთმანეთის
 ახლოს შეგრძნება... სხალთის ეკ-
 ლესიაში დათბეულ იმ სანთელ-
 თა დღეა, რომლებიც გველვეშა-
 თან მებრძოლ წმინდა გიორგის
 გზას უნათებენ...
 ...მოგა დრო და თავს აიწვეს,
 იმ ჯაჭვს გასწყვეტს გმირთა-გმირ-
 ი“ — გვიმედობს „სულმნათი
 საქართველოსი“... აქ ამირანი-სა-
 ქართველოს სიმბოლოა, ამირანის
 უტეხი სული ქართული სულის ხა-
 ტია; ამირანის ცხოვრების გზა,
 ქართველი ერის ცხოვრების გზა,
 ამირანის ფეხი ბუნება, ქართუ-
 ლი ხასიათია... ამდენად, საქართვე-
 ლოს ყველა კუთხის თავგადასა-
 ვალი ამირანის თავზე გარდასულს
 ემსგავსება...
 ახლა აჭარაზე ვლაპარაკობთ:
 აღარ დავიწყებ შორეული ის-

ტორიდან — შორს წაგვიყვანს
 ძველი დრო...
 აჭარის მკვიდრი დიდხანს ებ-
 რძოდნენ თურქ-დამპყრობლებს,
 მაგრამ დაქუცმაცებული საქარ-
 ველოს ეს განაპირა კუთხე ვერ
 გადაურჩა ტყვეობას; აჭარამ (სა-
 ერთოდ, ისტორიულმა მესხეთმა)
 იმ მხეცაბუკის (თუ მხეცთუნახ-
 ვის) როლი შეასრულა, მსხვერპ-
 ლად რომ მოხვდა გველვეშაბი ქარ-
 თულ ზღაპრებში; მსხვერპლის მი-
 ლის შემდეგ ურჩხული სოფლის
 სამყოფ წყალს გამოუშვეს —
 აჭარის ჩანთქმით საქართველოს
 სხვა კუთხეები (გურია, იმერეთი,
 სამეგრელო...) გადაურჩა თურ-
 ქებს...
 დმერთის წყალობით, აჭარა ოს-
 მალეთმა ვერ მოიხელა და და-
 ნამომარჯვებული ამირანი შავი ვე-
 შაბის გვერდიდან გამოვიდა, მაგ-
 რამ თავის თანამომეებთან (ქარ-
 თლი, კახეთი, იმერეთი...) ერთად
 სხვა, წითური ურჩხულის მუცე-
 ლში აღმოჩნდა... ისევ სისხლი...
 და თითქოს ეს ყველაფერი საქ-
 მარისი არ იყო: დაღი განახლ-
 ბის, სულიერი აღზევების ჯამს,
 ისევ მსხვერპლი მოითხოვა განგ-
 ბამ: 9 აპრილი, 19 აპრილი...
 ...შარშან, ზემო აჭარაში, ერთ-
 მა მოხუცებულმა მითხრა: 9 აპ-
 რილს დაღუპულთაგან არცერთი
 ჩვენი მხარედან რომ არ იყო, უფ-
 რო მეტად მეტკინა გული...
 „საქართველოს ყველა კუთხის
 შვილი იქ იყო, ზოგი განგებამ
 შეგვიწყალა, ყველა რომ დავლუ-
 პულიყავით, ზვალ, ზეგ ვინდა უნ-
 და მივიღეს ერის სამსხვერპლო-
 ზე“ — შეგვიდრე ბეროყავს... მა-
 შინ 9 აპრილის წმინდა მოწმენი
 და 19 აპრილის ტრაგედიის მსხვე-

რპლი ერთად ვერ წარმოვიდგი-
 ნე...
 ახლა ვფიქრობ, რომ 19 აპრილს
 გარდაცვლილი (ძველ ქართულ-
 ში „გარდაცვალება“ ადგილის გა-
 მოცვლას ნიშნავს) და 9 აპრილის
 გმირები ქართველი ერის გამოფ-
 ხიზღებისა და გაერთიანების სი-
 მბოლოდ ერთიანად იქცნენ; ქარ-
 თულმა ტანჯულმა სულმა ერთი-
 ანი კენესით გამოხატა ერის სხეუ-
 ლზე მიყენებული ორივე ტკივი-
 ლით გამოწვეული განცდები (სა-
 ქართველოს სხვადასხვა კუთხეში
 ყოველ სუფრასთან ერთი სასმისით
 სვამდნენ 9 და 19 აპრილს დაღუ-
 პულთა შესანდობარს)...
 დღეს საქართველო თავისუფ-
 ლებისკენ მიიღრის ქართულად
 ომხაზინი, მრავალხმიანი, საბრძო-
 ლო სიმღერით; ამ ხმათაგან ერთ-
 ერთი გამორჩეული აჭარიდან მო-
 ლის, კუთხიდან, სადაც წლის ნე-
 ბისმირი დროს ერთ დღეში იხი-
 ლავ ზამთარსაც და ზაფხულსაც,
 სადაც მიწის ყველა გოგია გამო-
 ყენებულ გამარჯვებულსა, სა-
 დაც ცეცხლოვანი ცეკვები შეიქ-
 მნა; კუთხიდან, სადაც ქართველთა
 ასაკლოდ აქციენ თამარის ხიდე-
 ბი თურქ-სეღუჯეებმა; სადაც დი-
 დხანს ავიწროვებდნენ ქართულ
 სულს და ენას რუსი ოკუპანტ-
 ებ; კუთხიდან, სადაც მიიჭ გავ-
 ტეხელი, ამაყი, კირთამთენი ქა-
 რთველები ცხოვრობენ... სადაც,
 დღეს, ერთი წლის წინ დაღუპუ-
 ლთა სანთლები ხელახლა აინთე-
 შა...
 ...ახლა, საქართველოს ცას 19
 აპრილს აჭარაში გარდაცვლილთა
 სულები დასტრიალებენ...
 ბარინელ ფუტკარაძე
 საქინფორმის ფოტოკრონიკა.

ისევ აჭარის ავტონომიის შესახებ

ამბარ ჩვენი მამულის წმიდათა-
 წმიდა ნაწილია, მისი სისხლი სის-
 ხლთაგანი და ხორცი ხორცთაგანია.
 იგი სათავეა ჩვენი რწმენისა და
 რელიგიისა და მთელი თავისი
 დრამატული ისტორიის მანძილზე
 ატარებს ქართველი ხალხის განუ-
 ყოველ ბედსაწერას. ვერცერთი
 ისტორიული განსაცდელისა თუ
 სტიქიური მოვლენის გარეშე ვერ
 გადაარჩა აჭარის მიწა და (აჭარუ-
 ლი) ხალხი, ხოლო ზოგიერთ შე-
 მოხვედრაში ტანჯვა და წამება ამ
 კუთხისთვის ორმაგად იქმნა მოვ-
 ლნილი, თითქოს განგების მიერ
 გამოცდისათვის...
 რელიგიური და კულტურის ფე-
 რისცვლამ, ისლამური ტალღის
 მოქცევა, იმპერიული ძალადო-
 ბა, მუქეპილობა დაეხმარა აჭარელთ
 მუდმივ თანამგზავრად. როგორც
 ტარიელ ფუტკარაძის სტატიაშია
 აღნიშნული: 300 წლით ადრე მი-
 იღეს ქრისტიანობა და განგებამ
 300 წლით მოაშორა დედა ხამშო-
 ბლოს აქაურები.
 მიუხედავად ყოველივე ამისა, აჭ-

არელის ეროვნული სულისკვთე-
 ბა, მისი ქართველობა ვერანაირად
 ვერ ამოშანდეს, „ვერ გაათათ-
 რეს“, „ვერ გაარყეს“ (ვერ ათ-
 ქმევინეს, რომ სხვა ვარო). ვერ
 გააუცხოვეს.
 არც მეოცე საუკუნემ მისცა
 „წყალობის სიგელი“ ამ კუთხის
 უნიკიტებს და უღამაზეს ხალხს.
 ბოლშევიკურმა იმპერიამ (და
 რუსულ-თურქულმა ალიანსმა), ავ-
 ტონომიის ბედი დაუწესა მათ სა-
 კუთარი მიწაზე, საკუთარ მამულში
 გამოყო იგი ამ სტატუსით და გა-
 მიჯნა თავისი ხალხისაგან, ამით
 კიდევ ერთი მარცვალი ჩაგდო მი-
 სეულ პოლიტიკაში — „გაითშე და
 იბატონე“.
 „მოსკოვის რეაქციული ძალების
 ხელში აჭარის ავტონომია უფრო
 საშინო კოზირია, ვიდრე აფხაზეთ-
 ის ან ოსეთის ავტონომიური წარ-

მონაქმნი, ვინაიდან მოსკოვს ყო-
 ველთვის შეუძლია ეროვნული მო-
 ძრაობის დაშინება აღნიშნული ხე-
 ლმეკრულების გადასინჯვის მუქა-
 რით“ — სავსებით სამართლიანად
 აღნიშნავს ბატონი ტარიელ ფუტ-
 კარაძე თავის წერილში „თავისუფ-
 ლების შოვანი, სჯობს საშოვნი-
 ლსა ყველასა“ ანუ ვის სჭირდება
 აჭარის ავტონომია?“, რომელიც
 „ახალგაზრდა ივერელი“ 17 მა-
 რტის ნომერში დაიბეჭდა.
 ჩვენი ვამოხმობებოდა სწორედ
 ამ წერილში განაპირობა, რადგანაც
 მიგვაჩნია, რომ იქ საკითხები სწო-
 რედ არის დასმული და ვთვლით,
 რომ აჭარის „საქმე“ შესაძლოა
 ყველაზე მტკიცებულ, გადაუჭრელ
 პრობლემად იქცეს საქართველოს
 თავისუფლებისათვის ბრძოლის
 გზაზე; „ამ კოზირს“ ამოტივტი-
 ვებს ჯერ რუსეთი, ჩვენი თავი-

სუფლებსათვის ბრძოლის პირველ
 ეტაპზე და შემდგომ — თურქეთი,
 როდესაც ფონს გავალოთ...
 არც რუსეთი, თავისი ნებით და
 1921 წლის 13 ოქტომბრის ხელ-
 შეკრულების მოტივით (სხვა რომ
 არ იყოს) და არც თურქეთი არ
 მოსთვლებენ აჭარის ავტონომიის
 გაუქმებას... მაგრამ აჭარის ავტო-
 ნომის გაუქმებისათვის უნდა
 იზრუნოს თვითონ ქართველმა ერ-
 მა, რადგან რუსეთ-თურქეთის გა-
 რიგება ქართველი ხალხის ზურგს
 უკან და მისი სრული ოგნორირების
 პირობებში (მისი ნების გარეშე)
 მოხდა — აჭარა საქართველოს ხი-
 სხული ხისხლთაგანი და ზორცი ზო-
 რცთაგანია, მისი მიწა ქართული
 მიწის ნაწილია, ერი — ქართველი
 ერის ნაწილი! ამიტომ აჭარის ბე-
 დი ქართველმა ხალხმა, უწინარეს,
 თვით აჭარაში მცხოვრებმა ქართ-

ველებმა უნდა გადაწყვიტონ.
 როგორც ტარიელ ფუტკარაძე
 წერს (და არა მარტო ტარიელ ფუ-
 ტკარაძე), ეს უნდა მოხდეს „რე-
 ფერენდუმის“ გზით და რაც შე-
 იძლება დროულად, რადგანაც არ-
 სებული სიტუაციის შენარჩუნება,
 ახლო მომავალში დიდ საფრთხეს
 უქაბის მთელ ქართველ ერს იმ-
 პერიული ძალების მხრიდან...
 ჩვენ მოვუწოდებთ მთელ ქარ-
 თულ საზოგადოებას, ყველა აჭა-
 რელს... ავტონომიის მომხრეს თუ
 მოწინააღმდეგეს, დაძლიონ პირო-
 ვნული ამბიციები, მხარი დაუჭი-
 რონ საქართველოს ერთიანობის
 იდეას, შეუერთდნენ ერის სული-
 ერ მისწრაფებას, და ამით ხელი
 შეუწყონ რეფერენდუმის მომზად-
 ებას, რომელიც გამოიყვანს აჭარას
 სახიფათო ზონიდან.
 კობა არაბული,
 გოდარკი იოხელი,
 ივანე წიკლაური,
 ზურაბ ცინციძეაძე.

ხელოვნება და უაქმნილი

ამბარის ავტონომიის შესახებ
 პრესის ფურცლებზე და მიტინ-
 გებზე გამოთქმული მოსაზრებები-
 დან შეიძლება გამოვიტანოთ დას-
 კვნა, რომ ქართველთა ავტონო-
 მია საქართველოში ხელოვნურა-
 და შექმნილი, იგი დღემდე ფორ-
 მალურად არსებობს და მისი გა-
 უქმნა აჭარის მკვიდრთა ისტო-
 რიული მოვალეობა და საპატიო
 საქმეა. ამჟამად აჭარაზე არ გვა-
 რგებს, გარკვეული მოსამზადებე-
 ლი სამუშაოების შემდეგ ავტონო-
 მის მიზანშეწონილობის საკითხი
 მხოლოდ რეფერენდუმით უნდა
 გადაწყდეს.
 ამჟამად აჭარაში ავტონომიის
 გაუქმებას ბევრი უქმერს მხარს,

მაგრამ არიან მოწინააღმდეგე-
 ნი მიმდინარე არჩევნებში კენჭს
 ვაყრიდი ჩემს მშობლიურ ხელოს
 რაიონში. მკვიდრ- მოსახლეობას-
 თან შეხვედრების დროს უფრო
 სისხლბორცულად გავიზიარე მათ
 პრობლემები, ტკივილები...
 მსჯელობები გვქონდა ავტონომი-
 ის საჭიროების შესახებაც. ხელოს
 მცხოვრებთა ერთი ნაწილი (ორი-
 ოდეს სოფელში), რომლებიც მუს-
 ლიმიანებად თვლიან თავს (ასეთნი
 საბედნიეროდ ცოტანი არიან) გა-
 მოთქვამენ შინს, რომ დამოუკი-
 დებელ ქრისტიანულ საქართვე-

ლოში მუსლიმანთა უფლებები შე-
 იზღუდებ... ეს შინს უსაფუძე-
 ლთა, საქართველოში ქართველს
 არაიან შეზღუდვებს რელიგიური
 აღმსარებლობის მიხედვით თ-
 მათ შინს უკან პროკოკატორთა
 ბნელი საქმიანობა ჩანს და სწო-
 რედ ამას უნდა ვებრძოლოთ;
 ვთვლი, რომ ჩვენს ხალხს სწო-
 რედ აქ სჭირდება დახმარება, და-
 რიგება და სწორი ორიენტაციის
 მიცემა. ყველამ, ვისაც კი ეს ხე-
 ლმეკრულება, ადგილებზე მისვლით,
 წარმოუბნებ საუბრებით, დღევან-
 დელობასა და მომავალზე ფიქრით

უნდა აუხსნან ჩვენიანებს, რომ
 სწორი წარმოდგენა ჰქონდეს სი-
 ნამდვილეს.
 საკმაო ხანია ვცხოვრობთ თბი-
 ლისში (23-ე წელია), მყავს ბევ-
 რი მეგობარი ბათუმსა და აჭარის
 ყველა რაიონში, სწორედ ყოფი-
 ლვარ სტუმრად მშობლიურ სო-
 ფელში მშობლესა და ნათესავე-
 ბთან ხელოვნ, მეგობარ, რომ ჩემი
 კუთხის ხალხს ჭლინსა თუ
 ვასაჭირზე სრულყოფილი წა-
 რომდგენა მქონდა, მაგრამ ახ-
 ლანდელმა შეხვედრებმა ჩვე-
 ნი ხალხის ბევრი პრობლე-

მა ახლებურად წარმოაჩინა, კი-
 დევ ერთხელ დავრწმუნდი, რომ
 პირადი მაგალითით უნდა გავიყო-
 ლით ხალხი, პირველ რიგში თვით-
 თონ უნდა ვიყოთ დარწმუნებუ-
 ლი, ხოლო შემდეგ კი ყველა ახ-
 ლობელს, მეზობელსა თუ პატარა
 ზავშეს ხშირად შევხსენებოთ
 ბრძნული სიტყვები: „განსოვდეს,
 ვისი გორისა ხარ“.
 ონისე სურგანიძე,
 საქართველოს ტექნიკური უ-
 ივერსიტეტის დოცენტი, ფი-
 ზიკა-მათემატიკის მეცნიერება-
 თა კანდიდატი.
 ავტორის თხოვნით პონორარი
 გადაიხიციება ხტვიით დაწარაღე-
 ბულ აქაურეთა ფონდში.

საქართველოს საკვირისუფრო

საქართველოს საკვირისუფრო

საქართველოს ახალგაზრდა იმერიელი

პატივი ვსაბი პიროვნულ სიმბოლიას!

ყოველდღე დაუშვებლად მიმდინარეობს არ მოვალდებულნი ვართ რეაგირება შევქმნათ ფაქტზე: რიგ შემთხვევებში შეინიშნება, რომ ჩვენი ეროვნული დროის აღმართვისას და პირობის შესრულების დროს, ეროვნულ სიმბოლიას ბატონობს არ სტემატენ მილიციის თანამშრომლები და სამხედრო მოსამსახურენი (არ იმყოფებოდნენ მდგომარეობაში „სმენა“ და ქუდიდან არ ჰქონდათ მიტანილი ხელები). იმდენი სათანადო სამსახურების ხელმძღვანელები ბოლოს მოუღებენ უკულტურობისა და ხალხის ვალდებულების ამ ფორმას, რაც შეეხება სამოქალაქო პირებს, შევხებენ, რომ „დიდების“ შესრულებისას მარჯვენა ხელი გულზე უნდა მივიდეთ.

ალექსანდრე შლენტი

შემთხვევა, რომლის შესახებაც თქვენ გაიგებთ, არ ვიცი ღირს თუ არა გასახსოვრებლად და გახეობაში გამოაქვეყნებლად, მაგრამ ჩემს სულში მიმიე, წარუშლელი კვლი დატოვა და თანაც თავის დროზე ფიცი დამადგინა, რომ ყველაფერს ვიტყვი. ეს ფიცი და ის მწარე მოგონება ხშირად მახსენებენ თავს და სიტყვის ასრულებას მოხვედრის.

რამდენიმე თვის უკან დავბრუნდი გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკიდან, სადაც საგადაღებლო სამხედრო სამსახურს ვიხდი. ამბავი, რომლის შესახებაც ზემოთ მოგახსენებდით, გასული წლის მაისში მოხდა. დღე ჩვეულებრივად ვარჯიშით დაიწყო ჩვენი თვის, საუზმის შემდეგ კი სამუშაოდ გაგვანაწილეს. მე და ჩემს მეგობარს, კითხვარულ მალხაზ მუმლაძეს იარაღის საწყობის დაშლა დაგვავალეს. ვმუშაობდით მთელი მინდობებით, მაგრამ ვამოცდიდით არ გვექონდა და არც რეგულარული გავაწივებდა ვინმე. უეცრად კედლი მოწყდა და წამოიქცა მთელი ფილა. მალხაზი მექანისკურად გვერდზე გახტა და აშკარა სიკვდილს გადარჩა.

ალბათ წამის მეთაფი და მიმეწონიანი ფილა ისე გასრესდა, რომ ძვლებსაც ვეღარ ავკრფდით. ეს ისე სწრაფად მოხდა, ელდისაგან მოძრაობის უნარი დავკარგე. როცა გონს მოვედი, მეგობარს ვახარებულნი ვაღივებე და ვადარჩენა მიველოცე. ამ დროს ზურგს უკან ვაისმა ფრაზა, რომელმაც თავხარი დამცა: ერთი მამაკაცი მეორეს ეუბნებოდა: როგორ ვწუხვარ, კედელმა რომ არ გასრისა ეს გველისწიფილი ქართველი. ანაზად შემოვბრუნდი და ჩვენი როტის პოლიტბულო, კაბიტანი მალხაზი შემჩრა პირისპირ. ხმაგაბზარულმა ვკითხე: ამხანაგო კაბიტანი, რით დაეშინახურეთ ქართველებმა თქვენ ესოღენი სიძულვილი-მეფით. მან ბოროტად შემთავალიერა და მითხრა: ნეტავი შემადლებინა ყველა ქართველი ერთად შეგარებია და მერე დამახვრეტია, რათა სტალინისა და ბერიას ჯიშმა ქვეყნად არ იარსებოსო. სისხლი ამივარა თავში, ვეღარ მოვიმიწინე და ვაგარტყი. იარაღი იმრო, ტარით უნდოდა დაერტყა, მაგრამ ჩემი გაფთხებული სახე რომ დაინახა, ჩვენ კიდევ ვავსწორდებითო, დამემუქრა, შეტრიოდა და წავიდა...

მაშინ 9 აპრილის ამბები ჩვენთვის ცნობილი იყო დამახინჯებულად. ტელევიზიით ფორაფირის გვიჩვენებდნენ. მაგრამ ამოჩნობის (ამას ეხლა მიგვხვდი, როცა დავბრუნდი და სიმართლე ვაგვიგე). გვეუბნებოდნენ, თბლისი ექსტრემისტების ხელშია და მთავრობის გადადგომის ითხოვნო. ოჯახებიდანაც არ გვეყრდნენ სიმართლეს. რამდენჯერმე ვთხოვე დედაჩემს სიმართლე მოეწერა, მაგრამ ამაოდ. მაფრთხილებდა, წერილით არ შეიძლება მეტის მოწერა, ოღონდ თავს გაუფრთხილო, შენი სიცოცხლე შენს სამშობლოს ეკუთვნის და სხვათა სამსახურში სულელურად ნუ გაფლანგავ, ეგებ მალე საქართველოს დასჭირდეს და მას მოახმარეო.

ჩინებდა რომ მკითხოს, აქ ყველაზე მეტად ვინ, ან რა გენატრებოდა, ვიტყვი — საქართველო მენატრებოდა-მეთქი. დედას გულიც კი წყდებოდა, სულ მწერ ჩემი ლამაზი საქართველო, ჩემი ქუთაისი მენატრება და მე რად არ გენატრები, სამშობლო ხომ დედიტ იწყებო. უწინ საქართველო და ქართველი ზოგადი ცნებები მეგონა. ახლა ეს სიტყვები ჩემთვის სილამაზის, სიკეთის, მშვენიერების, კეთილშობილების,

ჰუმანურობის, შემწყნარებლობის და კიდევ ათასი რამის გამომხატველია.

მე ამ წერილის დაწერა იმ ფაქტმაც ვადამწყვეტინა, რომ ზოგიერთ ქართველ სამხედრო თუ პოლიტიკურ მოღვაწეს ხელს არ აძლევს ქართველი ბიჭების კანონიერი მოთხოვნა — ჩვენს სათავევანო სამშობლოს გვაშახურეთო. დაგვიჩერეთ, უფროსო თაობა, ჩვენ ყველაზე უკეთ ჩვენს სამშობლოში ვივარდნობთ თავს. გულგრილად არ ამოხოცავენ აქ ჩვენი ბიჭები ერთმანეთს, ჩხუბის დროს ვითომ „შემთხვევით“ ვაგადრდნო ტყვია ამერდს არ შეუზგრევეს ჩვენსავე სისხლსა და ხორცს. მეტი პატივისცემა ექნება ისამხედრო ფორმის, თუკი ეცოდინებათ, რომ ის საქართველოს სამსახურში უნდა ვაცივითო.

მე მაშინ, იმ ინციდენტის დროს შევპირდი კაბიტან მალხაზის, თუ სული როგორმე ჩავიტანე საქართველოში, პირველი, რასაც ვაგაკეთებ, ის იქნება, რომ თქვენს დეარძლასა და ბოროტებს ვახეთის საშუალებით შევაცოცხლებ ყველა ქართველს და ვავაფრთხილებ მოგონებებს შენისთანა „მოყვარეს“-მეთქი.

წერილს თუ არ დაბეჭდავთ, ვიფიქრებ, რომ ჩემი სათქმელი ისე ვერა ვთქვი, როგორც ვფიქრობდი და გული არ დამწყდება იმდენად, რამდენადაც მე არც პოლიტიკოსი ვარ, არც ინტელიგენციის წარმომადგენელი და არც ვინმე გამორჩეული პიროვნება.

ზაზა ბიწაძე.
გთხოვთ მონორარი გადარცხნით მერაბ კოსტავას ფონდში.

გაყვალა ჩოგოლაურს

ძვირფასო ქალბატონო მაყვალა, თქვენმა წერილმა ვახეთ „ახალგაზრდა იმერიელში“ ბევრი ჰიროს მნახველი ამატირა. წარმოვიდგინე ზურიკოსა და გურამის დედ-მამა და ოჯახი ლეკების სოფელში, რაც თავისთავად ბევრზე მეტყველებს.

გთხოვთ მომწეროთ საქართველოს რომელ კუთხეში, კერძოდ სად ესურთ ცხოვრება, რა სპე-

ციალობა გაქვთ თქვენ და თქვენს მეუღლეს, რომ დავსვათ საკითხი თქვენი შრომითი მოწყობისა და საქართველოში სასწრაფოდ დაბრუნების შესახებ.

როგორც კი ეს საკითხი მოგვარდება, გამოვიგზავნით 1000 მანეთის სატრანსპორტო ხარჯებისათვის.

ქართველები ერთმანეთის დასახმარებლად წინადადებას ვაკეთებდით და ცოტას ვლაპარაკობდით, დღეს კი პირიქით ხდება.

მადლობა თქვენ ამ შესანიშნავი წერილის დაწერისათვის. და რაც მთავარია, მადლობა პატარა ზურიკოს ქართული მიწის სასიყვარულო შენახვისათვის.

ჯამბაპურ ბაძრაძე,
სამართლებრივი კომპერატივის „თემიდან“ თავმჯდომარე; აფიკატი.

დღეს, როცა შეიცვალა მოქმედი კონსტიტუციის მე-6 და მე-7 მუხლები და მრავალპარტიულობას გზა გაუხსნა ქვეყნის მართვის საქმეში, სწორედაც რომ აუცილებელ პირობად მიგვაჩნია სამართალდამცავი და სასამართლო ორგანოების დემოკრატიზაციის საკითხი.

114-ე საშუალო სკოლის პედაგოგთა ერთმა ნაწილმა განვიხილეთ თბილისის ლენინის რაიონის შინაგან საქმეთა განყოფილების მეორე საქალაქო ქვეგანყოფილების უფროსის, მილოციის მათორის. ვა ვულუსს მიმართვა საქართველოს სამართალდამცავი ორგანოების მუშაებისადმი, ვიმსჯელეთ ამ საკითხზე და, მართალი გითხრათ, არ ვაბრეზდით გამოხმარებას ამ მიმართვაზე, მაგრამ ვაგვოცხადებთ თვითსამართალდამცავი ორგანოთა მუშაების პასიურმა პოზიციამ, მათმა დემოკრატია და განზარაზვა შეგვეცვლევინა.

ჩვენ, პედაგოგებმა, მათი დემოკრატიული ადვიტებით ისე, როგორც ძველი დროისკენ მობრუნება, მობრუნება კომუნისტური პარტიის ერთმართველური პოლიტიკისკენ. ეს კი მიგვაჩნია არსებითად ხალხისაგან განდგომად, არადა, მილოციის სწორედ ხალხის სამსახურში უნდა იდგეს, ხალხს ემსახურებოდეს, რათა არა ფორმალურად, არამედ ქვემარტად გამოვლდეთ — ჩვენ გვიცავს ჩვენი მილიცია“.

სწორედ ამიტომ რატომღაც გულით ვუპერტ მხარს სამართალდამცავი და სასამართლო ორგანოების დემოკრატიზაციის საკითხს. ჩვენი აზრი შეუფალია: მილიცია არ უნდა ემსახურებოდეს ერთ რომელიმე პარტიის, ის უნდა ხალხის, სამართლის სამსახურში იდგეს, ხალხის ინტერესებით ცხოვრობდეს.

თბილისის 114-ე საშუალო სკოლის პედაგოგები.

ამ მიმიე და ავად ვასახსენებელ დღეს — 9 აპრილს, როცა ქართველი ხალხი გლოვის ნიშნად თავს ხრის საქართველოსათვის წამებული მამულიშვილთა წინააღმდეგ, სამშობლოს დამორბეული ქართველი ჯარისკაცები ვუკრთლებით ამ ვაუზომელ მწუხარებას ქართველი ერისა!..

მერაბ თურქია, შალვა ჩხაიძე, კონსტანტინე მიგინევიშვილი, კახა ჩხაიძე, რეზო ლემსაძე, კრასნოიარსკი

დღეს საქართველოში სამართალანად ეცვლება სახელები რაიონებს, ქუჩებს, ნაგებობებს... ხდება იმ ორგანიზაციების ფუნქციონირების შეწყვეტა, რომელთა მუშაობის მიმართულება, სტილი და მეთოდები შეუსაბამოა საქართველოს დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლასთან. როგორც ცნობილია, ახლანდს მიღებულ იქნა ვადაწყვეტილება საქართველოს კომკავშირის თვითლიკვიდაციის შესახებ. აქედან გამომდინარე, ობიექტურად დგება საკითხი მეტრო „კომკავშირის“ სახელის გადარქმევის თაობაზე. აქ ისიც უნდა მივიღოთ მხედველობაში, რომ ეს სახელი მართკომკავშირელების პირობიტებს უსაბამს ხაზს, არ არის მთელი ქართველი ახალგაზრდობის სურვილის გამოხმატველი, მათ ერთ ნაწილს — კომკავშირელთ, უპირისპირებს მეორეს — არაკომკავშირელთ. ამიტომ მიზანშეწონილი იქნება, თუ ახლანდელ მეტრო „კომკავშირული“ სახელი „ახალგაზრდული“ დაერქმევა.

ი. გვინაძე,
ტექნიკური უნივერსიტეტის დოცენტი.

საქართველოს ახალგაზრდა იმერიელი

სსრ კავშირის შერნალისტთა კავშირის ნებრთა საყვარლდებოდ

საქართველოს ჟურნალისტთა დამოუკიდებელი კავშირის 1-ლი ყრილობის დადგენილების თანახმად, სსრ კავშირის ჟურნალისტთა კავშირის წევრებმა, რომლებსაც სურვილი აქვთ შევიდნენ საქართველოს ჟურნალისტთა კავშირში, მუშაობენ ვახეთებისა და ჟურნალისტების, ტელევიზიისა და რადიომაუწყებლობის რედაქციებში, საინფორმაციო სააგენტოებში, გამომცემლობებში და აღიარებენ საქართველოს ჟურნალისტთა კავშირის წესდებებს, უნდა წარმოადგინონ პირადი განცხადება პირველადს ჟურნალისტურ ორგანიზაციაში სამუშაო ადგილის მიხედვით.

წარმოდგენის ვადა ერთი თვე ამ განცხადების გამოქვეყნებიდან. საქართველოს ჟურნალისტთა კავშირის წევრის ყოველწლიური შესატანია 20 მანეთი, პენსიონირებისათვის, რომლებიც არ მუშაობენ, — წელიწადში 3 მანეთი. შესასველი შესატანია 25 მანეთი.

საპარტეზელს შერნალისტთა კავშირი

გაიხსნა მემორიალი

პრის რაღაც კანონზომიერება ამ წუთისოფელში. ალბათ სწორედ ესაა ბედისწერა. იქნებ მართლაც განგების ნებით მოხდა ეს ყოველივე — შარშან ბოლისის ცენტრში 11 აპრილს დაიწყო 9 აპრილის მემორიალის აგება. მისი ინიციატორები ვახდენენ თამაზ სიმონიშვილი, რეზო და ბადრი გელაშვილები, ოთარ თავთელიძე, მალხაზ ფანჩულიძე, დათო სირაძე და აი, წლებანდელ 11 აპრილს, სწორედ „დღედა ენის“ დღესასწაულის წინა დღეებში დასრულდა მისი მშენებლობა.

ბოლისში, პირველი ქართული წარწერის სავანეში, ამიერიდან სახელით იქნება გაჩირადლებული ენის, მამულის და სარწმუნოებისთვის თავდადებულთა ხსოვნის მემორიალი.

მემორიალი ბოლისში, რომელიც აღმართეს 11 აპრილს.

განცხადება

1990 წლის 4 აპრილს შედგა საქართველოდან გაწყველ ჯარი-საკცთა უფლებებისა და ინტერესების დაცვის რესპუბლიკური საქველმოქმედო ორგანიზაციის დამფუძნებელი კრება. კრებას ესწრებოდა სწავლასხვა პოლიტიკური საზოგადოებრივი გაერთიანებებისა და ინტელიგენციის წარმომადგენლები. ვახეთ „ახალგაზრდა იმერიელს“ 17 აპრილის ნომერში გამოქვეყნებული იყო თქვენი რედაქციის საკუთარი ინფორმაცია, რომელშიც თვალნათლივ ჩანს ფა-

ქტების დეზინფორმაცია, ვინაიდან, აღნიშნული საზოგადოება არავითარ იურიდიულ განათლებას არ აძლევს წევრადღებულს, ეს იქნებოდა ხელის შეწყობა საოკუპაციო არმიის ქართველი ჯარისკაცების გაწვევისა. ომერთმა დაგვიფაროს, ეს ღვთისმშობელი ორგანიზაცია, რომელსაც განსაზღვრული აქვს უდიდესი საქველმოქმედო საქმიანობა, კომკავშირის ცენტრალურ კომიტეტთან იყო არსებული (რომელიც მე-20 საუკუ-

ნის უდიდეს დამნაშავედ ითვლება და დრო არის შედგეს მათი სატანისტური იდეოლოგიის საყოველთაო სასამართლო).

70 წლის განმავლობაში მრავალ ქართველს, რომელმაც ნებით თუ უნებლიედ ემსახურა საბჭოთა იმპერიის ძლიერებას, დაერღვა ოჯახი, ვანადგურდა მორალურად და ფსიქიკურად. ჩვენი საქველმოქმედო ორგანიზაციის უდიდესი მიზანია მცირედად მაინც შეუწყოს ხელი ამ ადამიანებს.

ჩვენ მიგვაჩნია, რომ უკანასკნელ წლებში და საერთოდ მთელი სამკუთური ფსიქოზის ბოგინის პერიოდში მსოფლიოს 1/3 სახმელე-

თო ნაწილზე ხდებოდა და ხდება ქართველი და თავისუფლებისმოყვარე სხვა ერთა შვილების მასიური ხოცვა-ჟლეტა.

ყოველ ღონეს ვიხმართ, რათა გვერდში ამოვუდგეთ ქართველ, ლიტველ, ლატვიელ, ესტონელ და სხვა დამონებულ ხალხებს და სანამ იარსებებს საბჭოთა არმია, რომელსაც მრავალი დანაშაული ჩაუდგინა მისი არსებობის პერიოდში და სანამ იქ იქნება უკანასკნელი ქართველი ჯარისკაცი, ჩვენ დავიცავთ მათ უფლებებს, აგრეთვე დავუხმარებთ როგორც მატერიალურად ისე მორალურად.

მოვითხოვთ, რომ ჩვენი საზოგადოების შესახებ გამოქვეყნებული იქნეს ობიექტური ინფორმაციები.

პ. კარგალიშვილი,
ვიცე-პრეზიდენტი;
ბ. პიტნაძე.

რედაქციისგან: 17 აპრილს დაბეჭდილი ინფორმაცია სრულ შესაბამისობაშია დამფუძნებელი კრების ოფიციალურ ოქმთან, რომელიც ხელით ჰქონდა ჟურნალისტს.

ქართული ლექსების კვლევა

ამას წინათ შოთა რუსთაველის სახელობის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტში ჩატარდა ლექსმცოდნეობის სემინარის მორიგი სხდომა. მოსმინეს ინფორმაცია ლექსმცოდნეობის საკვლეობის, XXI საუკუნის ქართული ლექსმცოდნეობის მდგომარეობის შესახებ, რომელიც კომპლექსურად ტარდება მოსკოვში, გორის სახელობის მსოფლიო ლიტერატურის ინსტიტუტში. 1989 წლის 29-30 იანვარს გამართული კონფერენციის (რომელსაც უკვე „ტიმოფევის კითხვანი“ ჰქვია), მონაწილე ცნობილი ლექსმცოდნეობის ბ. გონჩაროვის, კ. ვიშნევსკის, ა. ჟოვტისის, მ. გიშინის, ს. მარტიასის, დ. ივანოვის, ვ. ტიმოფევის, თ. ფედოტოვის და სხვათა მონაწილეობით თბილისში დასრულდა. უსაზღვროდ მნიშვნელოვანი დასრულდა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი დიმიტრი თუხარელი.

ქართული ლექსმცოდნეობის სემინარის ხელმძღვანელმა პროფ. ა. ხინთიბიძემ აღნიშნა, რომ უკვე დამთავრდა მუშაობა გლაკტიონ ტაბიძის რითმის სრულ ლექსსიკონზე, ხოლო „ქართული ლექსმცოდნეობის ანტიკონტრუბული ბიბლიოგრაფიის“ შედგენა, რომლის ერთი მონაკვეთი ცოტა ხანში გამოცემულას გადაეცემა, კვლავ გრძელდება.

ლიტერატურის ინსტიტუტის მეცნიერი თანამშრომელი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატი თამარ ბარბაქაძე შეახო იმ წიგნებსა და სტატიებს, რომლებიც ქართული ლექსის პრობლემებს შეეხება 1988 წელს. მან დაწვრილებით ისაუბრა ჩვენს პერიოდიკაში გამოქვეყნებულ გრიგოლ რობაქიძის ახალ პუბლიკაციებზე, რომლებშიც ერთგულად ვერსიფიკაციის საკითხებს განვიხილავს ავტორი;

ცნობილი მწერლისა და მოღვაწის გამოკვლევები ქართული ლექსის თეორიაში განსაკუთრებით ფასეულია, რასაც მონაწილე ცხადყოფს უფრო ნათლად. თ. ბარბაქაძემ დასწრეთ მოახსენა ა. გაწერელისა. წიგნის „ნარკვევები პოეტრიკაში, ლექსმცოდნეობა“ და თ. ლომიძის „ქართული რითმის ისტორიიდან“ თაობაზე, ისაუბრა, აგრეთვე 1988 წელს გამოქვეყნებულ ა. ხინთიბიძის, რ. ბერიძის, ვ. ჩერეხინიკოს, ჯ. ბარდავლიძის, თ. თევზაძის და სხვათა წერილებზე, რომელთა ავტორები ქართული ლექსის ისტორიისა და თეორიის ძირეულ საკითხებს იკვლევდნენ.

ქართული ლექსმცოდნეობის სემინარზე მეტად საყურადღებო მონაწილეობით გამოვიდა მისი ახალგაზრდა წევრი, მეცნიერი თანამშრომელი ნინო ნაკუდაშვილი. როგორც ცნობილია, ქართულ საგლობელთა ფორმის თაობაზე საშინაო ლიტერატურაში სხვადასხვა აზრი არსებობს. ჰიმნოგრაფიაში ძილისპირ-ტროპარტა ურთიერთობა და ტროპარტა შეთანხმება დასაბუთებული ფაქტობა და უკავშირდება იოანე დამასკელის (VIII ს.) რეფორმას. მაგრამ, მომხსენებლის აზრით, ტროპარტა შეთანხმება საგლობელთა ფორმის განსაზღვრისათვის მორიგე მოვლენაა, თავის ტროპარტაში კი იოანე დამასკელს პრიციპულად არაფერი შეუცვლია და როგორც რეფორმადე, ისე რეფორმის შემდეგ, საგლობლის მუხლი ეყრდნობოდა ებრაული ფსალმოდის პრინციპებს.

ასეთი დასკვნის საფუძველს გვაძლევს ნევმურ ფორმულებზე და-

კვირება. თუ იოანე დამასკელის მუსიკალური რეფორმის პრინციპული სიახლე იმას გულისხმობდა, რომ არსებობდა გარკვეული დაკანონებული მელოდიური ფრაზები, რომლის მიხედვითაც იყო ტექსტი დაყოფილი განსაზღვრული მარცვლობრივ მონაკვეთებად, აქედან ლოგიკურად გამომდინარეობს, რომ მათი ტექსტის ტოლი მონაკვეთები სხვადასხვა საგლობელში ერთნაირად უნდა იყოს ნევმირებული, მაგრამ ეს ასე არ არის. მაგალითად, 8-მარცვლიან მონაკვეთს სხვადასხვა საგლობელში სხვადასხვა ნევმური ფორმულია აქვს. ხომ არ ნიშნავს ეს იმას, რომ სიტუაციის შესაბამისად ტროპარტაში განსხვავებული სიგრძის მონაკვეთებთან შესაბამისობაში უნდა იყოს ნევმური ფორმულია. თუ ეს ასეა, მაშასადამე, მუსიკა ათანაბრებდა ტროპარტაში არათანაბარობას მონაკვეთებს. სწორედ ამას გულისხმობდა ებრაული ფსალმოდის პრინციპები. ებრაული ფსალმოდისათვის აუცილებელი იყო ლოგოსისა და მელოსის ურთიერთანაბრობა. ბულობა (დასრულებული მელოდიური მონაკვეთი დასრულებული აზრობრივი სინტაგმა იყო). ამ პრინციპის შენარჩუნება კი ქრისტიანულმა ჰიმნოგრაფიამ ბოლომდე ვერ შეძლო, ამის საბაბი მის ფუნდამენტურ ტრადიციონალიზმში უნდა ვეძებოთ. საეკლესიო ავტორიტეტების მიერ შექმნილი საგლობლების მელოდიისა და ფრაზოლოგიური ფორმულების დოგმად ქცევა, გამაზნებელი ტექსტზე მზა მელოდიის დადება, გამოიწვია მელოსისა და ლოგოსის ურთიერთანაბრობებულობის დარღვევა. ეს არის ქრისტიანული ჰიმნოგრაფიის ერთ-ერთი პარანოქსი — გულმოდგინე ტრადიციონალიზმი გამოიწვია სწორედ ამ ტრადიციის დარღვევამ.

ნინო ნაკუდაშვილის მოხსენებამ კამათი და აზრთა სხვადასხვაობა გამოიწვია.

...მაგრამ ათასი ბავშვის მოუბალი

მოღის და მოღის კიროვის ქუჩის ერთ სახლში სხვადასხვა ნომრის საველე ფოსტის წერილები. „ახლა, როცა აქ საველდებულო სამხედრო საბაზისი ვიხიდი, ვამაობ, ვამაობ, ვამაობ, რომ ქართული მონაკვეთი ვარ სავსე და არაფერი არ მაკლია გარდა პიონერთა სასახლის კრამულისა და თქვენი რეპერტიუარისა ჩემო საყვარელო თამარა მასწავლებელო, ჩემო უფროსო მეგობარო...“

„აქ, შორეულ ქვეყანაში თან დამაყვება თქვენი დეობრივი სიყვარული, თქვენი შეგონება იმის შესახებ, რომ კაცი თუ ხარ, ყველა კაცურად უნდა მოიქცე. მეც ვცდილობ არ შევარცხვინო ჩემი თბილისი, ჩემი პიონერთა სასახლე და ჩემი თამარა მასწავლებელი...“

„ერთხელ თქვენს რეპერტიუარზე დავაგვიანე, მეშინოდა რომ დამტუქავდით, თქვენ კი ცუდი ხომ არაფერი შეგეძინება, ბიჭო... მეც თხეტი. როგორ მეხატებო... თქვენთან რომ ვიყო ხამალა გეტყობოთ ნონემვილის ნათქვამს, მაგრამ თქვენზე უფრო გამოვრდი ლექსს მასწავლებელი...“

„არჩილ ქარსელაძე, რეზო ხუსკივაძე, გურამ ჯაში და სხვები აწერენ ხელს ამ წერილებს, რომლის ადრესატია საქართველოს დამსახურებული არტისტი, რუსთაველის თეატრის მასხიობი, თბილისის პიონერთა სასახლის ნორჩების თეატრის პედაგოგ-რეჟისორი თამარ თეთრადი...“

მამამისი ოპერის თეატრის გუნდის მსახიობი იყო და ბავშვს ხშირად ატარებდა თეატრში. მის ბავშვურ გულში ზელოვნების სიყვარულიც აქ ჩაისახა. თავდავიწყებით უყვარდა ცეკვა, რომლის ზელოვნებას ცნობილი იტალიელი მოცეკვავე პერინთან ეუფლებოდა, მაგრამ პირველი გულსტყენა მამის მუხზედა, როცა ექვი განხდა ტანსრული და მაღალი გოგონა ცეკვისთვის არ გამოდგებოდა. შემდეგ თამარი ლინკოვსკის მიერ ეკონომიური ფაქტორებზე და თუქვა წარჩინებით ასრულებს მას, გულში მინივს თეატრალური ინსტიტუტისკენ გაუწია. ბედნიერი იყო იმ დღეს, როცა ჩარიცხულთა შორის თავისი გვარი ამოიკითხა. ინსტიტუტში მიწვირისა და გამარჯვებულს სახელს მოიპოვა. ეს ყველაფერი ცნობილი გახდა, როცა თეატრის კომედიაში „საპატარძლო აფიშით“ ლინკოვის როლი გაიბრწყინა. ის უყრყმანოდ ჩარიცხეს რუსთაველის თეატრის სახელოვან დასში.

ვის არ ახსოვს ორმოციანი წლებში საქვეყნოდ აღიარებული „ხევისმერი გოჩა“? და ამ წარმოდგენაში თამარი თეთრადიის დებიუტი ძიძის როლი? რეზონანსი ისეთი დიდი იყო, რომ ბევრი შენატროდა ახალგაზრდა მსახიობის სასცენო კარიერის ბედნიერ დასაწყისს. მომზივლელი მოღის, ლორიხით, დრამატიზმით სავსე მსახიობმა მხრებში ზიდა ომის პერიოდის სარეპერტუარო სიმძიმე, არ იყო არცერთი დაღვრა, სადაც მთავარი როლი არ შეესრულებოდა, მის შესახებ ქებას არ იშურებდა გაზეთები, ქვეყნდნენ სხვადასხვა თეატრებში, მაგრამ თამარი ერთი დღითაც არ განშორებია მომზივლი რუსთაველის თეატრს. ძიძის მოწყვეტისას როლი გწერეთლის „პირველ ნაბიჯში“, წარმატებას წარმატება დაემატა, ემოციურობით და გადადებლობით გზიბლავდა მსახიობი. პრემიერის დასწრე კინოს მშვენიერა და ეკრანის პირველი ესმა, ნატო ვანაძე, მან გამარჯვება მიულოცა თეატრის პირველ ესმას თამარ თეთრადი.

თეატრის ზემად იქცა გ. ქელბაქიანის „ახალგაზრდა მასწავლებელი“, სადაც ახალგაზრდა

მასწავლებლის ცირა თარიშვილის როლი ერთხელ კიდევ გაიბრწყინა თამარ თეთრადი.

მსახიობის ბიოგრაფიის ამიღრებს ისეთი როლები, როგორიცაა ანა ილიას ასული პოპოვის „ოჯახში“, ნატალია გორკის „ვისია ქველწიგნი“, ოდეტა დიუბუას „პატიში“, გუსტა ფურციოვა ფუჩიკის „დამიანებო იყავით ფეხსილო“, იოკასტე „ოიდიპოს მეფეში“, ენონე „ფედრაში“, ძიძა „ანტიგონეში“, დედა „საბარადებო ქლესკანში“.

წლებმა არც თამარი დაინდო, მის შემოქმედებაშიც დაისადგურა მოსაწყენმა უფროსობამ, მსახიობი შეჩვეული მრომას, წარმატებას და შემოქმედებით „ტყვეობას“, ვერ ეგუება ამ „თავისუფლებას“, ვერ ეგუება ფორტუნის ლალატს და მისეული გულმოდგინებით ემსახურება ქართულ ესტრადას, საქართველოს რაიონების მშრომელ მოსახლეობას.

1962 წლიდან თამარ თეთრადი მუშაობას იწყებს თბილისის ბორის ძენელის სახელობის პიონერთა და მოსწავლეთა სასახლეში პედაგოგ-რეჟისორად. მის გარშემო შეიკრიბნენ თეატრით გატყვეული გოგო-ბიჭები, ისინი ცნობისმოყვარე მხერით შეკუყრებენ „თამარ მასწავლებელს“, რომელმაც მათ წინაშე გააცოცხლა სიკეთის, რწმენის, მშვენიერების ფასეულობანი ყოველ წარბოდეგანში, რომელთა რიცხვი ოცამდე აღწევს, ონავრები პიროსპირს შეთბობდნენ ერთგულ გმირობს. მათი ვაჟკაცობა და სამშობლოსადმი თავდადება სამაგალითო ხდებოდა მათთვის, ეწაფებოდნენ ცოდნას და ეძებდნენ საკუთარ თავს ქვეყნის მომავალში. დიდ სიმაღლეებს სწვდებოდნენ ბავშვები თამარ მასწავლებლის პატარა თეატრში და ამიტომაც უყვართ იგი.

თამარ თეთრადის ხელში აღბრელი ასობით ახალგაზრდას, მეტიც, დღევანდელ თეატრებს ინსტიტუტის დამთავრების შემდეგ მთავარი მსახიობი შეიმატა, რომელთაც პირველი წიგნობა პიონერთა სასახლის პატარა სცენაზე, თამარ თეთრადის დამგებში მიიღეს: საქართველოს ყველა თეატრში, ესტრადასა და კინოში არიან თამარ თეთრადის აღზრდილები. ეს სია ძალიან ვრცელია, ბევრი მათგანი საქართველოს რუსთაველის სახელობის თეატრალური ინსტიტუტში სწავლობს.

საქართველოს მოსწავლეთა მეათე რესპუბლიკურ ოლიმპიადანზე ამ თეატრის რეჟისორი თამარ თეთრადი დაჯილდოვებული იქნა ოქროს მედლით და პირველი ხარიხის დიპლომით, მიღებული აქვს ლულერატის წოდება ოლიმპიადაში მოპოვებული წარმატებისათვის.

თამარ თეთრადი რუსთაველის სახელობის თეატრის კოლექტივმა რესპუბლიკის სახალხო არტისტის საპატიო წოდებაზე წარადგინა. მსახიობი უყვარს ჩვენს ხალხს, უყვარს მის აღზრდილებს, ისინი ხშირად სტუმრობენ მის სახლში, იქ მეგობრულ ატმოსფეროში მსჯელობენ ცხოვრების და ხელოვნების საქიბოროტო საკითხებზე. ამიტომ ენატრება საველდებულო სამხედრო სამსახურში მყოფ მოსწავლეს თამარის რეპერტიუები. აი, რატომ გაივიდა მოსწავლეთა თამარის სახე იოსებ ნონემვილის ამ ლექსთან: მასწავლებელი — დამე უძილო, ნორჩებზე ეჭირი დაუშობებელი, მასწავლებელი — ზოგჯერ უმეილო, მაგრამ ათასი ბავშვის მშობელი“.

განცხადება

საქართველოს სსრ ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტრო

აცხადებს მოსწავლეთა მიღებას 1990/91 სასწავლო წლისათვის მეორე კურსზე (საშუალო სკოლის ბაზა, წარმოებისაგან მოწყვეტილი) სამედიცინო სასწავლებელში შემდეგ სპეციალობებზე:

თბილისის I სამედიცინო სასწავლებელი
(საშარალის ქ. № 6. ტელ. 84-15-48)

1. მედიცინის საქმე (საერთო პროფილი) — ქართული სექტორი.
2. ლაბორატორიული დიაგნოსტიკა — ქართული სექტორი.

თბილისის II სამედიცინო სასწავლებელი (მავთარაპის ქ. № 16, ტელ. 81-15-44)

1. მედიცინის საქმე (საერთო პროფილი) — ქართული სექტორი.
2. მედიცინის საქმე (ბავშვთა დაწესებულებების მედიცინა) — ქართული და რუსული სექტორი.

თბილისის III სამედიცინო სასწავლებელი (ლანკლიძის ქ. № 25, ტელ. 72-27-57)

1. სამკურნალო საქმე (საფერწილო) — ქართული სექტორი;
2. ჰიგიენა, სანატარია, ეპიდემიოლოგია (სანატარიალი საფერწილო) — ქართული სექტორი.
3. ფარმაცია — ქართული სექტორი.

სოხუმის სამედიცინო სასწავლებელი (ჩიჩუას ქ. № 56, ტელ. 2-20-49)

1. მედიცინის საქმე (საერთო პროფილი) — ქართული, რუსული და აფხაზური სექტორები.

ცხინვალის სამედიცინო სასწავლებელი (8 ივლისის ქუჩა № 27. ტელ. 2-28-19).

1. მედიცინის საქმე (საერთო პროფილი) — ქართული და რუსული სექტორები.

ქუთაისის სამედიცინო სასწავლებელი (კიკვიძის ქ. № 10, ტელ. 6-94-19)

საპუტარო ინფორმაცია

უგამოცდოდ ჩარიცხვის უპირატესობის მქონენი გამოცდას აბარებენ სპეციალობაში, დადებითი ნიშნის მიღების შემთხვევაში მომდევნო გამოცდებისაგან (ზოგადსაგანმანათლებლო საგნებში) თავისუფლდებიან და ჩარიცხებიან სასწავლებლებში საკონკურსო შეარჩევის შედეგად მიღების გეგმის 60 პროცენტის ფარგლებში.

ზემოაღნიშნულ აბიტურენტთა კატეგორიას მიეკუთვნებიან ის ბიჭები, რომელთაც დაამთავრეს საშუალო სკოლა ოქროს ან ვერცხლის მედლით, პროფტექნიკური სასწავლებელი (არასრული საშუალო სკოლის ბაზაზე) წარჩინების დიპლომით, სსრკავშირის შეიარაღებულ ძალებში, უშიშროების სახელმწიფო კომიტეტის და შინაგან საქმეთა სამინისტროს ორგანოებთან შტატების შემცირების, განმრთელობის მდგომარეობისა და სამსახურის ვადის შესრულების გამო თადარიგში დათხოვნილი ოფიცრები, პრობორშირები, მიმინები და ზევედანი სამსახურის სამხედრო მოსამსახურეები (დათხოვნიდან ორი წლის განმავლობაში), ის ბიჭები, რომელთაც აქვთ ომის ინვალიდის ან მონაწილის მოწმობა და საშუალო სკოლის წარჩინების ატესტატი.

საბუთების მიღება 1 ივნისიდან 15 ივლისამდე, ყოველდღე 16-დან 20 საათამდე (კვირის გარდა) მისაღები გამოცდები 15 ივლისიდან. დამატებითი ცნობებისათვის მიმართეთ სასწავლებლების მიმღებ კომისიებს.

შენიშვნა: 1. ქართლის რეგიონიდან (ქ. გორი და გორის რაიონი, ხაშურის, ქარელის და კასპის რაიონებიდან) აბიტურენტები, რომლებიც ჩარიცხებიან თბილისის სამედიცინო სასწავლებლებში, ახალი სასწავლო წლიდან სწავლას შეუდგებიან გორის სამედიცინო სასწავლებლის ბაზაზე.

2. ქუთაისის სამედიცინო სასწავლებელში აბიტურენტთა მიღება იწარმოებს მიზნობრივად გასაუბრების სახით სტატიურად დაწარმოებული მაღალმთიანი რაიონებიდან (ლენტეხის, ცაგერის, ამბროლაურის და ონის) ადგილებზე შეჩვეული კონტინენტის გათვალისწინებით.

3. თბილისის სამედიცინო სასწავლებელში მოხდება ჩარიცხვა გასაუბრების საფუძველზე ქვემო ქართლის (დმანისი, ბოლნისი, მარნეული) ადგილებზე შეჩვეული კონტინენტის გათვალისწინებით.

შეხვედრა...

წარული მართხი

საოცარია, მაგრამ ფაქტია — ისეთი საფეხბურთო ქვეყანა, როგორც შეგვიან, 1978 წლის შემდეგ მსოფლიო პირველობის ფინალში ვერ ხვდებოდა. ვერ მოხვდა იგი ევროპის ორი უკანასკნელი პირველობის ფინალშიც. ეს, გარკვეულ ორგანიზაციულ ხარვეზებთან ერთად, ერთგვარ უღონლობასაც უნდა მიეწეროს.

შეგვიან ფიფას წევრი მისი დარსებისთანავე (1904 წ.) გახდა, 1954 წელს კი „სვენსკა ფუტბოლ ფერბუნდტი“ (შვედის ფეხბურთელთა კავშირი) უფროსი წევრი გახდა. დღეისათვის ქვეყანაში 3 450 კლუბია, 437 000 რეგისტრირებული ფეხბურთელი. შედგენილი მსოფლიოს 7 ჩემპიონატში მონაწილეობდნენ, სადაც, საერთო ანგარიშით, 34 მატჩი ჩატარეს (15 მოგება, 9 ფრე და 10 წაგება, ბურთების სხვაობა 47-32) მათი ყველაზე დიდი მიღწევები: მესამე ადგილი 1950 წელს, მეორე ადგილი 1958 წელს.

შვედური ფეხბურთის დიდი ხანგძლივი კრიზისის დაძლევა მწვრთნელ ოლე ნორდინის სახელთან არის დაკავშირებული — იგი ხაკრებს სათავეში ოთხი წლის წინ ჩაუდგა და შეიძლება ითქვას, ბრწყინვალე შედეგს მიაღწია. თუმცა, სკანდინავიის სტატისტიკა მონაცემებს მიემატება. 1986 წელს ნორდინის ხელმძღვანელობით გუნდმა 8 მატჩი გამართა, 4 მოგება, 3 ფრე და დასრულა და 1 წაგება (ბურთების სხვაობა 12-3). 1987 წ. — 9 მატჩი, 5 მოგება, 2 ფრე,

2 წაგება. ბურთები 9-6. 1988 წ. — 10 მატჩი, 6 მოგება, 3 ფრე, 1 წაგება, ბურთები 18-7. 1989 წ. — 9 მატჩი, 6 მოგება, 1 ფრე, 2 წაგება, ბურთები 15-13. საერთო შედეგები მეტად შთაბეჭდილია: 36 მატჩი, 21 მოგება, 9 ფრე, 6 წაგება, ბურთები 54-29.

იტალიის საფეხბურთის ბრძოლაში შედეგების მეტოქეები იყვნენ ინგლისელები, პოლონელები და ალბანელები. საინტერესოა, რომ ექვსივე შესარჩევ თამაშში შედეგებმა მეტად საიმედო თამაში უჩვენეს: ინგლისელებთან 0:0, 0:0, პოლონელებთან 2:1, 2:0, ალბანელებთან 3:1, 5:0. რამ განაპირობა შედეგების ესოდენ მაღალი შედეგები? ალტერნატივად, მაღალი ტემპიანობა, თავი თამაშის დიდ ხელოვნებას, რაც ადრეც იყო შედეგებისათვის დამახასიათებელი, მათ სისწრაფეც დაუმატეს (ეს თვისება ადრე ამჟამად აკლდა). ზოგი მიმომხილველი გამოთქვამს აზრს, რომ იტალიაში ნორდინის გუნდი შეასრულეს იგივე როლს, რასაც უკანასკნელ საერთაშორისო ტურნირებში (მსოფლიო და ევროპის ჩემპიონატებში) დანიის განთქმული ნაკრები ასრულებდა. დანიისა და შვედის ნაკრებები ხომ თამაშის სტილით ძალიან გვანან ერთმანეთს.

წილისყრის შედეგად შედეგები ბრაზილიის, შოტლანდიისა და კოსტა-რიკის გუნდებთან მოხვედრენ გულისხმობს. რას ფიქრობს მომავალ მატჩებზე მწვრთნელი, 40 წლის ოლე ნორდინი: „მე ოპტიმისტად ვარსება. შოტლანდიელებსა არ მეშინია. არცთუ ბრაზილიის ნაკრებს ვუფრთხი. მათ ძალიან კარ-

ვალ ვიცი და ვიცი, როგორ უნდა გამოვიყენო ჩვენი შესაძლებლობები“.

მიუხედავად იმისა, რომ ნორდინს ნაკრების კანდიდატურების საკმაოდ ფართო წრე ჰყავს, უკვე შეიძლება ლაპარაკი იმ ფეხბურთელებზე, რომლებიც იტალიაში აუცილებლად გაემგზავრებიან. შეგვიან არასოდეს აკლდა პირველობისთვის მესაჩელები. მათ ტრადიციულ ანა ჩინებულად აგრძელებს 30 წლის თ. რაველი („გეტებორგი“), იგი ნაკრების აუცილებელი წევრია. მათი თანაგუნდის რამდენიმე წელია თითქმის უცვლელად იცავს, ითამაშა შარშანდელ რვა მატჩში. მიმომხილველები აღნიშნავენ დაცვის დიდი საიმედო თამაშს. ზოგი გამოთქვამს აზრს, რომ ცენტრალურ მცველთა წყვილი პისენი და ლარსონი მსოფლიოში უძლიერესად უნდა მივიჩნიოთ. თუ თამაშის კლასზეა ლაპარაკი, ისინი არაფერ არ ჩამოუვარდებიან სახელგანთქმულ ნორდისტს (რომელმაც შვედის ნაკრებში 115 მატჩი ჩატარა), არამედ კიდევაც აღმებრუნებან ბანა. პისენი „ლივერპულში“ თამაშობს, ლარსონი კი „აიაქსში“. მაგრამ ამ კლუბების ხელმძღვანელობა ყოველთვის დროულად ანთავსებდა მათ ნაკრებში გამოსასვლელად. უცვლელად თამაშობს მარჯვენა მცველი რ. ნილსონი („გეტებორგი“), მარცხენა მცველის პოსტზე რამდენიმე კანდიდატი, სხვებზე უფრო ხშირად გამოიყენება შვედის ნაკრებში ხშირად გააქვთ ნახევარმცველებს და მცველებსაც კი.

როგორც მწვრთნელმა ნორდინმა განაცხადა, მან მიაღწია მიზანს იმ გაგებით, რომ გუნდი დაახ-

ლოებით თანაბარი კლასის უდავლო ნიჭიერი ოსტატებით დააკომპლექტა. მას არ სურს გამოიყოს წამყვანი ფეხბურთელები, მაგრამ თვლის, რომ ზოგიერთმა მათგანმა (მწვრთნელი გვარაუბნის, რომ ეს (შვედის) მსოფლიო უარსებობის კატეგორიას მიეკუთვნება. მან მაღლობა გადაუხადა საკლუბო გუნდების მწვრთნელს, რომლებიც ყოველმხრივ ეხმარებიან ნაკრებს. როცა ფეხბურთელი კლუბიდან ნაკრებში მიდის, იგი როგორც წესი ჩინებულად არის მომზადებული.

ნორდინმა თქვა, რომ მსოფლიო ჩემპიონატის მთავარ ფაქტორებად ბრაზილიის, არგენტინის, გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკისა და იტალიის ნაკრები მიიჩნია. თავის გუნდის შესაძლებლობებზე ნორდინი ასევე მაღალი აზრისაა, თუმცა რაიმე კონკრეტული ადგილის დასახელებზე თავს იკავებს. იანვირდნ მოყოლებული, შედეგები ძირითადად უცხოეთში მოთამაშე ფეხბურთელებს გარეშე შეუძლებელია ემზადებიან. გუნდმა ახალგაზრდული შემადგენლობით იმოგზაურა არაბულ ქვეყნებში. საბოლოო შეჯიბრება მისის მეორე ნახევარში დაიწყო. 27 მატჩი დანიშნულია უკანასკნელი საკონტროლო შეხვედრა სტოკჰოლმში, ფინეთის ნაკრებთან, შეგვიან ნაკრების მზადყოფნის უკანასკნელი შემოწმება. იმის დასაწყისში კი ნორდინი და მისი ფეხბურთელები იტალიაში ჩავლენ. მწვრთნელი ფიქრობს, რომ წილისყრისას ბედმა გაუღიმა, როცა პირველივე მატჩში უძლიერესი მეტოქე — ბრაზილიის ნაკრები შეხვდა. ამ შეხვედრის შედეგად განსაზღვრული მონდომებით და ენერგიით ჩატარებენ. „არ არის მეტოქე, რომლის დამარცხებაც არ შეიძლებოდა“. მაღალ გავიგებ, მწვრთნელი, უბრალოდ, თავს იმიტომ დასრულდა, რომ თავის ნაკრების დიდ ძალაში დაეფუძნებულა.

გივი ბაზრაძე

ოთხი ტურის შედეგები...

... პირველივე შეტევა მეტოქის კართან დამთავრდა იმით, რომ მაშუკა ფანტულიად საკმაოდ შორი მანძილიდან უძლიერესი დარტყმით შეხვედრის მე-2 წუთზე გახსნა ანგარიში. ამ მატჩში, სადაც ერთმანეთს რუსთავეს „გორა“ და ხაზურის „იგორია“ გუნდები დახვდნენ, კიდევ მრავალჯერ იქმნებოდა სახიფათო მომენტები სტუმართა ახალგაზრდა მეკარის, 22 წლის ზვიად მურადაშვილის კართან. ხაზურელთა კარის დარაჯის სასახელოდ უნდა ითქვას, რომ მთელი მატჩის განმავლობაში არაერთხელ გამოავლინა მაღალი ოსტატობა. მას ვერც „გორას“ მიერ მეორე გატანილი გოლი დაეადანამაულებით — იმდენად ოსტატური და ეფექტური ბურთი გაიტანა თავით ტარიელ კახანაძემ. ორი ტაიმის განმავლობაში რუსთაველთა განაპირა ნახევარმცველები ტარიელ და ავთანდილ კახანაძეები საკმაოდ აქტიურად იმყოფებოდნენ, ისევე როგორც ვია ფირცხალავა, ელდარ ავაქიანი, ვია კოსტანინი და მამუკა ფანტულია. ხაზურელთა რიგებში გამოირჩეოდა გამოცდილი ცენტრალური მცველი მალხაზ ლაცაბიძე და ცენტრფორვარდი, უაღრესად ტექნიკური ფეხბურთელი ვასილ ქყონია, რომელსაც ორი საგოლე მომენტი ჰქონდა, მაგრამ ორივე შედეგით დასრულდა. მთლიანობაში მატჩი და განსაკუთრებით შეხვედრის ბოლო ნახევარი საათი „გორას“ აშკარა უპირატესობით წარმოიჭრა და ალბათ, ვერც შეეუღლებით იმ სახიფათო მომენტების ჩამოთვლას, რომელიც ხაზურელთა კართან იქმნებოდა. ყველა ამ შეტევის სულისჩამდგმელი კი რუსთაველთა უკანადაცხელი ცენტრალური ნახევარმცველი დიმიტრი

კუდინოვი გახლდათ, რომელმაც დამსახურებულად მიიღო კიდევაც მატჩის საუკეთესო მოთამაშისათვის განკუთვნილი ფულადი პრემია (300 მანეთი).

მატჩი კორექტულობითაც გამოირჩეოდა, რაც თბილისელ მსაჯთა ბრიგადის დამსახურებაა. შეხვედრის მთავარ მსაჯს მალხაზ კობიაშვილს მხოლოდ ერთხელ დასჭირდა ფეხბურთისათვის ყვეთელი ბარათის ჩვენება — შეხვედრის I ტაიმში ეს რუსთაველთა ცენტრალურმა მცველმა ხვიჩა ქასრაშვილმა „დომსაზურა“. შეხვედრის საბოლოო ანგარიში — 2:0 კი მთლიანად ვერ ასახავდა რუსთაველთა საკმაოდ ძლიერი გუნდის აშკარა უპირატესობას.

დასასრულ, გავაცნობთ მონაწილე გუნდების შემადგენლობებს.

„გორა“: ა. მეშკოვი, ფორცხალავა, ავაქიანი, კუდინოვი, ქასრაშვილი (წიკლაური), ლობჯინიძე, ტ. კახანაძე, გ. კოსტანინი, ა. კახანაძე, ფანტულია, მიქაშვიდი.

„იგორია“: მურადაშვილი, ჯანგურიძე, მღვდელაძე, ამბიძე, ლაცაბიძე, ხარაზიშვილი (რ. ნოზაძე), აბაზაძე, პოზოიანი, ქყონია, ჯაჭობია (ქიმეიძე), ტიტეიძე (რობაქიძე).

გია ტუხუაშვილი

- სხვა შეხვედრების ანგარიშები:**
- „იგორია“ — „ლიაზვი“ — 4:1;
  - „ხაზურელი“ — „კოლხეთი“ — ფოთი — 1:1;
  - „ცხუმია“ — „ქუთაისი“ — 1:2;
  - „დილა“ — „მთიანეთი“ — 5:1;
  - „კოლხეთი“ — „სოხი“ — „ოურგეთი“ — 1:1;
  - „შეგარდენი“ — „ხანავარდო“ — 2:2;
  - „ამირანი“ — „ბათუმი“ — 0:1;
  - „ოდიში“ — „გურია“ — 0:1.

კინოთეატრ „სტუდენტური“

პარასკევს, 20 აპრილს, კინოთეატრ „სტუდენტური“ (რუსთაველის 19) ნაჩვენებია იქნება კვივის თეატრალური ინსტიტუტის კინოსარეჟისორო ფაქულტეტის V კურსის სტუდენტის თეატრული პრაქტიკის სადამოლომო ფილმი „სტუდენტი“ და ლეკან ერისთავისა და დიორ ცინცაძის „კვიზიმოდო“. მთავარ როლში მამუკა კიკალოშვილი.

დასაწყისი - 19 საათზე.

მეორე კვირა თბილისის უდაბლო

რაკის სასახლეში მიმდინარეობს საქართველოს უძლიერესი მოკლერავე ქალთა ტრადიციული, 46-ე ჩემპიონატი. ოღონდ ამჯერად იგი მცვეთრად განსხვავდება თავისი შემადგენლობით, ჩემპიონის ტიტულსთვის მხარდამხარ იბრძვიან სახელგანთქმული დიდოსტატები, ერთდროულად ოსტატები და ახალგაზრდა მოკლერავეები.

დიდეს სიმძლიერეს სკალით ჩვენი ეროვნული ჩემპიონატი მე-12 კატეგორიისაა (უმაღლესია მე-16 კატეგორია), რაც საკმაოდ მაღალი მაჩვენებელია. შედარებისთვის აღნიშნავთ, რომ მსოფლიო პირველობის საზონამორისო ტურნირებში იშვიათად აღებამება მე-12 კატეგორიას.

ჩემპიონატის კატეგორია და მონაწილეთა რეიტინგები (მათი ძალის ციფრობრივი მაჩვენებელი. ისინი მოყვანილია ჩვენი ვახუშტის 10 აპრილის ნომერში) შესაძლებლობის იმდენად წინასწარ გამოვინაგარიშთ საბოლოოდ (13 პარტიიდან) რამდენი ქულა მოგროვებდა „ეველმა“ თითოეულ მონაწილეს. აი, რამდენი: ნონა ვაფორინდაშვილი და ნანა იოსელიანს 10-10, ქეთევან არახაძის, ნინო გურიელს, ქეთევან კახიანს — 8,5-8,5, ნანა ალექსანდრიას — 8, თამარ ხუბაშვილს — 6, ცილა ქასრაშვილს — 5,5, ქეთევან მელამვილს, ციური კობაიძეს — 5-5, თეა ლანჩავას, ლია საღუნაშვილს — 4,5-4,5, სოფიკო ნიკოლაძეს და ინგა ხურცილავას — 3,5-3,5.

ახლა თვალს გადავავლოთ სტატისტიკის ცხრილს 7 ტურის შემდეგ. არახაძის 6 ქულა და ერთი გადადებული პარტია აქვს, ვაფორინდაშვილს — 5, კახიანს — 4(1), იოსელიანს — 3,5(2), ალექსანდრიას — 3,5(1), გურიელს — 3(2), მელამვილს — 3(1), ლანჩავას — 3, ქასრაშვილს 2,5(1), ნიკოლაძეს — 2, ხურცილავას — 1(1).

როგორც ხედავთ, მეცნიერულად წინასწარმეტყველება ასე თუ ისე ახლოსაა სინამდვილესთან. ლიდერობენ სწორედ ისინი, ვისაც მეტი მოეთხოვებოდა. ჩემპიონის ვინაობის საკითხი ალბათ მათ შორის გადაწყდება.

რა შეიძლება ითქვას ჩემპიონა-

წინასწარმეტყველება

და სინაგვილი

საპარტიოლო მოგზაობა ქალთა ეროვნული ჩემპიონატის პირველი ნახევრის შთაბეჭდილებაზე

ტის პირველ ნახევარზე? პირველყოფისა, რომ იგი დიდი სიმძაფრით აღინიშნებოდა. საქმარისაა ასეთი ფაქტი: 43 დამთავრებული პარტიადან მხოლოდ 10 შეხვედრა დასრულდა ყაბით.

თავიდან დაწინაურდნენ არახაძისა, ვაფორინდაშვილი და კახიანი. განსაკუთრებით გამოირჩეოდა არახაძისა, რომელმაც შეიძინა 6 პარტია მოიგო, მათ შორის სძლია ალექსანდრიას და გურიელს. ყველა მოხბობა მისმა ლამაზმა პარტიამ მელამვილთან. ლიდერს კვალში მიჰყვებოდნენ ვაფორინდაშვილი და კახიანი. მათ თბ-თბი ვამარჯვება იხვიებენ. ამ პარტიების დასრულების შემდეგ ვაფორინდაშვილის მოგება იოსელიანთან და კახიანის — ალექსანდრიასთან.

ორივე ნანა იოსელიანი და ალექსანდრიას შეფერხდნენ თავიდან, მაგრამ თანდათან გაუმჯობესეს თამაში. იოსელიანმა მოიგო ბოლო სამი შეხვედრა, ალექსანდრიამ — ორი.

ასე რომ, იგრძნობა დიდოსტატთა უპირატესობა. ალბათ ზოგს გაუჭირდება, რომ საერთაშორისო ოსტატები, 18 წლის ქეთევან კახიანი დიდოსტატებში მოვიხსენიებ. არ შეეცდარება. ქეთევანის სანახევროდ დიდოსტატია, მას ამ წოდების მისაღებად ერთი ბალი უკვე აქვს. მეორის მიღება შეუძლებელია ეროვნულ ჩემპიონატში, თუ პირველ ან მეორე ადგილს დაიკავებს.

დიდ ბრძოლაში არიან ოსტატები. მათ „ერჩიან“ დიდოსტატებიც და ახალგაზრდა ოსტატობის კანდიდატებიც. დიდოსტატებს

ჯერ ვერც ერთი პარტია ვერ მოუგეს, სამაგიეროდ არც ახალგაზრდებთან დამარცხებულან. ზოგჯერ შოლოდ ყაბის „იმეტიენ“.

რა დასაშაობა, ახალგაზრდა ოსტატობის კანდიდატებს უჭირთ გამოცდილი კოლეგებთან ჭიდილი. მაგრამ იბრძობს არ იტევენ. თამაშობენ თავგამოდებით, მიუღეს არსებით. უხვად იძენენ ცოდნის, გამოცდილებას. ჩემპიონატი მათთვის ნამდვილი უნივერსიტეტია. მაგრამ ზოგჯერ სენსაციის ავტორები ხდებიან. მაგალითად, მეშვიდე ტურში ქეთევანს მისაყვალემ სოფიკო ნიკოლაძემ თვითონონს აგემა პირველი წაგება, რაც მსოფლიოს ექსჩემპიონის მძიმე შეცდომას მოჰყვა.

ჩემპიონატის დამთავრებამდე 6 ტური დარჩა. ფინშივე განსაკუთრებით ინტერესს იწვევს ლიდერთა შეხვედრები: კახიანი — ვაფორინდაშვილი, ალექსანდრიას — იოსელიანი (გაიმართება 21 აპრილს), იოსელიანი — არახაძისა (22 აპრილს), ალექსანდრიას — ვაფორინდაშვილი (23 აპრილს) და ვაფორინდაშვილი — არახაძისა (24 აპრილს). ალბათ ამ პარტიებში გადაწყდება კიდევ ჩემპიონის ვინაობის საკითხი. დეტალების თანახმად I-II ადგილებს ვაფორინდაშვილი ორივე მოკლერავე ჩემპიონად გამოცხადდება.

თენგიზ გიორგაძე,
საერთაშორისო სპორტი.